This weekly newspaper was mailed on Tuesday, July 18, 1995

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 29 (2368) 1995 LIEPA-JULY 18 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Vasaros mokykla

Vėl nutilo mokinių klegesys, liko tušti mokyklų koridoriai. Vaikai išsiskirstė į namus sulaukę vasaros atostogų. Jų mintyse blykčioja ilgas nerūpestingų vasaros džiaugsmo sklidinų dienų vėrinys.

Viešoje spaudoje retkarčiais svarstoma įprasta vasaros atostogų tvarka. Vaikų švietimu bei efektingesniu laiko, patalpų ir darbo jėgos panaudojimu besirūpinantys siūlo, kad vaikai lankytų mokyklas apskritus metus. Sunkoka būtų pakeisti dabartinę sistemą, nors kai kur yra daromi bandymai dar be aiškių rezultatų. Pilniems dviems mėnesiams neužleisti vaikų mokslo, nepalikti pastatų tuščių – gal ir atrodytų naudinga mūsų laiko ir jėgų taupymu apimtai galvosenai. Bet kaip tada įterpti tokius nepamainomus dalykus, kaip atostogas su tėvais arba vasaros stovyklas?

Stovyklos visada buvo lietuvių išeivijai būdingas veiklos reiškinys, kurio nauda vaikams yra neapskaičiuojama. Dažnas pokario išeivijoje augantis vaikas pajuto ir pamėgo bent vienos stovyklos ypatingą aplinką. Tai yra svarbi proga ne tik pasprukti iš kasdienybės, patirti savarankiškumo, bet ir susipažinti, susidraugauti, praleisti malonias valandas įvairiais užsiėmimais su bendraamžiais, išmokti dainų, lietuviškų žodžių, pasisemti naujų žinių. Stovykla yra mūsų vasaros mokykla, kuri suteikia mūsų vaikams progą pabendrauti su kitais lietuviais ir beveik nejučiom išmokti dalykų, kurių mokslo metų eigoje nėra laiko ar galimybių perduoti. Daina vakare prie jaukaus laužo, partizanų pagerbimas miške su žvakėmis vaikams palieka daug gilesnį įspūdį, negu besimokant apie tai šeštadieninėje mokykloje. Ir nors jie to gal nepripažįsta, kol patys nepaauga, ilgainiui vaikai pasijunta esą nariai didesnės šeimos, kuri yra mūsų tauta. Dėl to stovyklos yra ypač svarbios tam jaunimui, kuris gyvena toliau nuo lietuviškų telkinių ir nesusitinka su kitais lietuviais, neturi progų įsijungti į lietuviškas organizacijas.

Stovyklų mokomasis vaidmuo yra nepakeičiamas. Jaunuolis, nelankęs muzikos pamokų, paaugęs gali gailėtis, ką prarado, bet jis gali ir vėliau pasivyti – mokytis groti kuriuo nors instrumentu. Tačiau nedalyvavusiam lietuviškoje stovykloje, ta patirtis lieka kaip neatversta knyga, kurią ne tik malonu, bet ir naudinga būtų paskaityti. O jos turinio niekas negali tiksliai atpasakoti. Todėl reikia ne tik stengtis jaunimą siųsti į lietuviškas stovyklas, bet ir nepagailėti pastangų jas rengiant. Juk stovyklose turimas laikas irgi palyginti būna trumpas ir brangus. Gerai parengtą ir tinkamai vadovaujamą stovyklą vaikai pamilsta ir sekančiais metais noriai jon sugrįžta. Tuo būdu jie praturtina savo žinių lobį, įgyja patirtį tolimesnei visuomeninei veiklai ir darbams. Ne vienas jų su laiku tampa stovyklų vadovais.

Svarbu taipgi rasti būdų palengvinti sąlygas tėvams, turintiems finansinių sunkumų, kad jų jaunimas nenukentėtų. Dar yra nemažai lietuviškų organizacijų, galinčių paremti stovyklas aukomis ar pačius moksleivius piniginėmis premijomis.

Kol turime pasišventusių žmonių, rengiančių stovyklas, remkime jų pastangas jaunimo auklėjime, kad jų vadovaujamos vasaros stovyklos išliktų lietuviškos ir savo dvasia, ir kalba, ir patyrusiais vadovais. Tebūnie stovyklautojų vasaros linksmos, šviesios ir su pasitikėjimu žvelgiančios į ateitį. **RSJ**

KANADOS ĮVYKIAI

Vietnamo karo veteranai

Šiandien turbūt nedaug kas težino, kad Kanadoje yra ir kanadiečių karių, tapusių Vietnamo džiunglių karo veteranais. Kanadiečiai labiau prisimena tada tūkstančiais Kanadon bėgusius amerikiečius, karinės prievolės vengėjus ir net dezertyrus. Didžioji jų dalis jau seniai grįžo namo, nesusilaukusi jokios bausmės. Kanadoje liko tik nedidelė tokių amerikiečių dalis, čia susikūrusi šeimas ir pradėjusi naują gyvenimą be Dėdės Samo.

Skaudesnis likimas laukė Kanadon sugrįžusių kanadiečių Vietnamo karo veteranų. Mat Kanada niekada nebuvo paskelbusi karo komunistiniam Šiaurės Vietnamui ir netgi pažadėjusi karinės paramos Pietų Vietnamui, iš šiaurės užpultam komunistų, ginamam karinių JAV pajėgų. Vietnamo karo veteranai kanadiečiai negavo netgi tokių teisių oficialaus pripažinimo. Mat jie patys į Kanados nepaskelbtą karą įsijungė savanoriais, dėvėjusiais JAV uniformas. II D. karo pradžioje buvo panašiai pasielgusių kanadiečių lakūnų, įstojusių į Britanijoje organizuojamas amerikiečių eskadriles, kai kanadiškų eskadrilių Britanijai pavojingais pirmaisiais metais dar ten nebuvo. II D. karą laimėjus Vakarų sąjungininkams, tada niekas nesiginčijo dėl uniformų.

Vietnamo karą pralaimėjo JAV dėl Sovietų Sąjungos ir iš dalies komunistinės Kinijos paramos Hanojaus komunistų režimui. Šiame kare Kanada nedalyvavo. Tad ir su amerikiečiais jame kovojusieji kanadiečiai nebuvo įsileisti į oficialias Kanados karo veteranų organizacijas. Jiems netgi nebuvo pastatyto paminklo Vietname žuvusiems kovos draugams prisiminti. Dabar paaiškėjo, kad amerikiečių eilėse Vietname kovojo daugiai kaip 7.000 savanorių kanadiečių, o ten žuvo ir Kanadon nesugrįžo 113.

Šiuos duomenis atskleidė Ontario Windsore prie Detroito šiemet pastatytas ir liepos 2 d. atidengtas paminklas. Jam bavo pasirinktas Assumption parkas prie Detroito upės ir Ambasadoriaus tilto Windsore. To 150.000 dolerių marmurinio paminklo pastatymą finansavo du JAV karo veteranai, jam pasirinkę Vašingtone išaugusios juodo marmuro ilgos sienos us Vietname žuvusių amerikiečių pavardėmis pratęsimu Kanadoje. Windsore pratęstoji sienos dalis yra gerokai trumpesnė už jos pradžią Vašingtone. Mat Windsore juodame marmure įrašyta tik 113 Vietname žuvusių kanadiečių pavardžių. Spaudoje pabrėžiama, kad dabar namo simboliškai grįžo šimtas trylika Kanados karo veteranų, jais tapusių JAV pralaimėjimo

(Nukelta į 2-rą psl.)

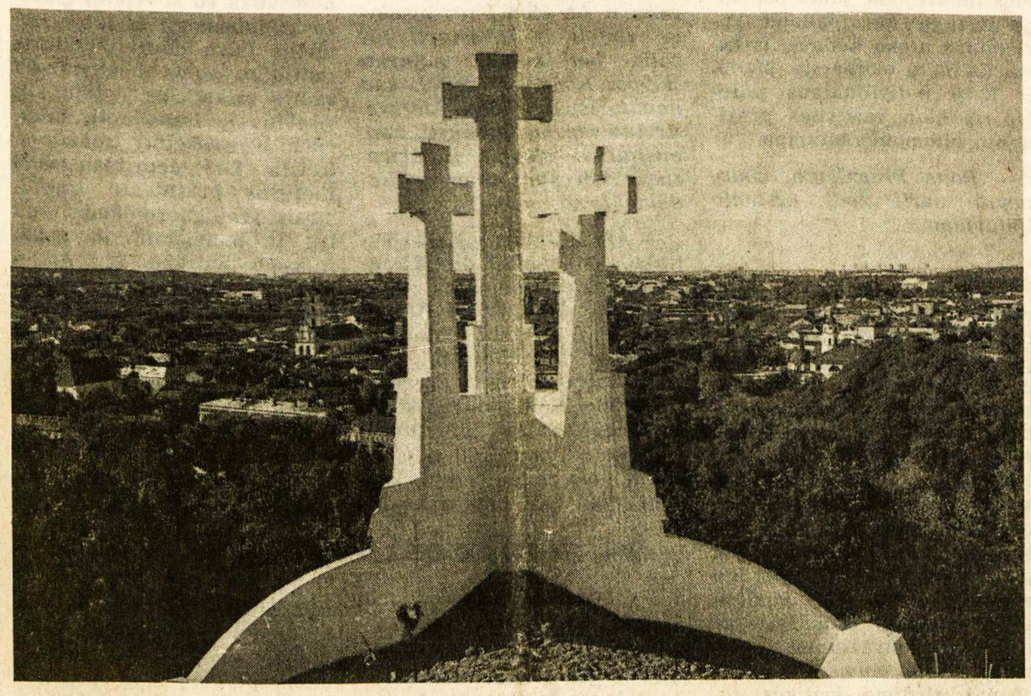

TRYS KRYŽIAI VILNIUJE ant kalvos primena Lietuvos kelią, pilną kovų ir kančių. Jie buvo pastatyti 1916 m. sovietų nugriauti 1950 m., atstatyti 1989 m. birželio 14 d. Nuotr. J. Polio

Prezidentai keičiasi, valstybė išlieka

Pokalbis su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku Vilniuje

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Mano susitikimas su Lietuvos prezidentu Algirdu Brazausku įvyko gegužės 28 d. vakare "Poezijos pavasario" uždarymo metu Vilniaus universiteto kieme. Pasisveikinus, prezidentas mielai sutiko man paskirti audienciją, tuo reikalu pasitaręs su savo palydovu. Kitą dieną man iš prezidentūros telefonu pranešė, kad prezidentas mane priimsiąs birželio 4 d. Lydima savo palydovo ir fotografo Henriko Paulausko, buvau be jokių formalumų palydėta iki prezidento kabineto, kuriame jis mane maloniai pasitiko, dalyvaujant jo patarėjui, jo oficialiam fotografui ir mano palydovui. Jį pasveikinusi, prezidentui įteikiau Lietuvoje išleistus savo romanus.

Susėdę šalia stalelio pradėjome pokalbį. Kadangi tai buvo "Tarptautinė vaikų gynybos diena", tai mano pirmas klausimas buvo:

— Kaip jūs, pone Prezidente, vertinate vaiką?

— Kiekvienos valstybės ir kiekvienos šeimos pagrindas yra vaikas; tai mūsų perspektyva, mūsų giminės tęsimas. Ši diena daug reiškia valstybių vadovams bei parlamentams. Lietuva padarė mažą indėlį, kad vaikai galėtų geriau gyventi ir mokytis, tačiau dar nepadaryta pakankamai.

— Ar vaiko sąvoką ribojate amžiumi?

— Ne. Vienu ar kitu atžvilgiu mes visi esame vaikai. Mano tėvas dar gyvas ir jis mane dar vaikeliu vadina, nors man jau 62 metai.

— Gimusi ir augusi Lietuvoje, visada jaučiausi gyvenanti dviejose tėvynėse, bet esanti savo tautos vaikas. Deja, dabar dauguma užsienio lietuvių jaučiasi nesą Lietuvos vaikai, tapę posūniais ir podukromis. Tuo tarpu Lietuvoje gyvenantys rusai gauna Lietuvos pilietybę. Mes už Lietuvos laisvę kovojome 50 metų, tai kodėl Lietuva nelaiko mūsų savo vaikais?

— Tas klausimas yra visai neteisingas. Jau yra priimti įstatymai, kuriuose aiškiai pasakyta, kad tokie asmenys, kaip Jūs ir Jūsų vaikai, turi pilną teisę į pilietybę, tik reikia kreiptis į atitinkamas įstaigas, pateikti minimalius dokumentus, kad Jūs iš tikrųjų esate Lietuvoje gimusi. Asmenims, karo metu praradusiems dokumentus, aš, kaip prezidentas, turiu teisę išimties tvarka pilietybę suteikti, ką ir esu padaręs. Mūsų įstatymai teikia lietuviams visas galimybes, bet tai nėra automatinis veiksmas, nes pilietybės įtvirtinimas yra juridinis aktas, paremtas minimalia dokumentacija, įrodančia asmens pilietybę, tapatybę, gimimo laiką ir vietą. Kodėl Jūs taip kategoriškai klausiate?

— Nes aš nenoriu prašyti pilietybės, kurios nesu nei atsisakiusi, nei praradusi — man ji turėtų būti grąžinta automatiškai.

— Ji yra automatiškai grąžinama, tik reikia ją įteisinti. Tik pagalvokite, ką mes turime daryti? Juk negalime patys ieškoti žmonių.

— Turėtų būti šiltesnis dėmesys užsienio lietuviams, kurie beveik visą savo gyvenimą pašventė Lietuvos nepriklausomybės atgavimui. Kaip Jūs, pone Prezidente, reaguojate į Andriejaus Kozyrevo pasakymą, kad Rusija turi teisę ginklu ginti savo tautiečių teises Baltijos respublikose?

— Labai neigiamai. Bet, žiūrint tarptautinės teisės akimis, jis neturi jokio pagrindo. Tai nepagrįstas pareiškimas, tinkamesnis priešrinkiminėm kalbom, negu sprendžiant rimtus valstybinius reikalus.

— "Nezavisimaja Gazeta" rašo, jog Rusijos generolai, teisingai išpranašavę Baltijos kraštų išsilaisvinimą, dabar pranašauja: jei jiems Rusija grasintų ginklu, NATO suorganizuotų penkias divizijas jiems ginti. Kadangi Lietuva dar nėra priimta į NATO, ar Jūs tikite, jei kas tragiško įvyktų, panašiai kaip 1940 metais, ar Europa Lietuvą gintų?

— Ne, tuo netikiu. Gyvenimo realybė rodo, kad tokių dalykų nebūna. Aš, kaip prezidentas, stengiuosi sudaryti geras sąlygas mūsų valstybės gyvenime ir palaikyti gerus santykius su kaimynais bei dalyvauti tarptautinėse organizacijose, kad tokie dalykai neįvyktų. Aš netikiu, kad atvarytų divizijas iš Prancūzijos ar Vokietijos ginti Lietuvos. Aišku, jei būtume NATO nariais, tai būtų skirtingas reikalas. Bet praeis tam tikras laikas, kol mes, kaip valstybė, tą poziciją pasieksime ir patenkinsim NATO nariams statomus reikalavimus. Siūlau nei kitų, nei savęs negąsdinti; tai neįsivaizduojamai fantastiška. Matykime realų gyvenimą, sekime Europos įvykius ir mūsų santykius su kaimynais. Privalome daryti tai, kas nuo mūsų priklauso, o ne divizijų ieškoti. Svarbu, kad nekiltų dideli konfliktai, kad nereikėtų šauktis kitų valstybių pagalbos, nes tai būtų sunki problema bet kokiai valstybei. Aš, kaip prezidentas, darysiu viską, ką galiu, imsiuos prevencinių priemonių, ieškosiu susitarimo būdų, stengdamasis neprarasti orumo, garbės ir valstybingumo, nepasirodyti bailiais ar menkaverčiais.

— Užsienio lietuviams labai rūpėjo, ar jūs vyksite į "pergalės" šventės minėjimą Maskvoje. Patyrėm, kad atsisakėte vykti, bet priežastys

(Nukelta į 2-rą psl.)

Lietuvos prezidento ALGIRDO BRAZAUSKO kabinete Vilniuje, kur AURELIJA BALAŠAITIENĖ kalbėjosi išeivijos lietuviams rūpimais klausimais

Savaitė Lietuvoje

Glaudesnio bendradarbiavimo siekiant

Latvijos prezidentas Guntis Ulmanis, BNS žiniomis, lydimas užsienio reikalų ministerio V.Birkavs, susisiekimo ministerio A. Gutmanio ir kitų aukštų pareigūnų, liepos 5 d. pirmą kartą su oficialiu vizitu atvyko į Vilnių, kur prie seimo rūmų buvo sutiktas Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko. Dviejų dienų viešnagės metu svečias pasakė kalbą seime, dalyvavo jam surengtuose priėmimuose bei Lietuvos valstybinės šventės (Mindaugo karūnavimo diena) iškilmėse Kaune.

Bendroje abiejų prezidentų spaudos konferencijoje liepos 6 d. G. Ulmanis kalbėjo apie galimybes steigti Baltijos valstybių muitų uniją, sienų ir oro kontrolės problemas, bendradarbiavimą susisiekimo ir energetikos srityse. Taipgi pabrėžė naudą jungtis į Europos sąjungą ir kėlė mintį, kad bendri Baltijos valstybių užmojai labiau trauktų užsieniečių investicijas. Latvijos prezidentas taip pat siūlė Lietuvai peržiūrėti galimybę naudotis Ventspils terminalu, kuris būtų pakankamas abiem kraštam. A. Brazauskas pareiškė, kad pokalbiuose su svečiu paliestas gana svarbus 30 000 lietuvių, gyvenančių Latvijoje, pilietybės klausimas.

Atsistatydino ministeris

Lietuvos ministeriui pirmininkui A. Šleževičiui reikalaujant, liepos 5 d. atsistatydino ekonomikos ministeris Aleksandras Vasiliauskas, praneša OMRI. Nurodoma priežastis – nepakankamai geras pareigų atlikimas, ypač privatizacijos ir mažesnių verslų rėmimo srityse. Išvakarėse prie seimo rūmų buvo susirinkę apie 1000 demonstrantų, reikalaujančių vyriausybės atsistatydinimo. Daugelis jų yra praradę savo santaupas, laikytas bankrotuojančiuose bankuose ar kitose finansinėse institucijose.

Boris Dekanidze sušaudytas

BNS liepos 14 d. pranešimu, dienraštis "Lietuvos rytas" paskelbė, kad nusikaltėlių grupės "Vilniaus brigada" vadas Boris Dekanidze, 33 m. amžiaus, liepos 12 d., trečiadienį, buvo sušaudytas. Praeitą rudenį jis buvo nuteistas mirties bausme už suorganizuotą žurnalisto Vito Lingio nužudymą ir iki nuosprendžio įvykdymo laikytas Lukiškių kalėjime Vilniuje. Malonės prašymas Lietuvos prezidentūroje veikiančios komisijos buvo atmestas.

Trūksta vakarietiško mąstymo?

Eltos pranešimu, liepos pradžioje Otavoje įvyko Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos parlamentinės visumos IV-toji sesija, kurioje dalyvavo ir Lietuvos atstovai, tarp jų seimo pirmininko pavaduotojas J. Bernatonis. JAV kongreso atstovas R. G. Torricelli čia pakartotinai pareiškė, kad Rytų Europos valstybės, tapusios ŠAS (NATO) narėmis tik susilpnintų šią organizaciją. Jo nuomone, valstybės, norinčios taptį ŠAS (NATO) narėmis, turi įrodyti esančios demokratiškos ir "subrendusios priimti Vakarų mentalitetą". Seimo užsienio reikalų k-to narys V. Plečkaitis, išklausęs sesijos dalyvių pareiškimų, suabejojo, ar iki 2000-jų metų ŠAS (NATO) pasipildys naujomis narėmis?

Panaikinta apsauga

Eltos pranešimu, nuo liepos 1 d. Lietuvos vyriausybės sprendimu yra panaikinta Valstybinių popierių apsaugos tarnyba, veikusi kelerius metus – saugojusi ir prižiūrėjusi vertybinių popierių, monetų, apdovanojimų ir dokumentų gamybą bei padėjusi finansų ministerijai išaiškinti slepiančias mokesčius firmas. Šį nutarimą kritikuoja Tėvynės sgos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas V. Landsbergis, nurodydamas, kad yra žinomi faktai, kai tos tarnybos darbuotojams grasindavo valstybės saugumo ir vidaus reikalų ministerija ir juos nuolat perspėdavo "brigadininkai". Keliamas klausimas, ar "Vilniaus brigados" interesai kartais nesutampa su "valdžios struktūrų interesais"?

Protestavo prieš bankus

Vilniaus Nepriklausomybės aikštėje liepos 4 d. įvyko protesto demonstracija, kurioje keli tūkstančiai žmonių ragino piliečius boikotuoti Lietuvos bankus ir atsiimti savo indėlius, rašo BNS. Praeitą mėnesį indėlininkų iniciatyvinė grupė pristatė seimui peticiją, reikalaujančią iki liepos 1 d. atšaukti kai kurias pastraipas komercinių bankų įstatymo ir atstatydinti centro banko vedėją Kazį Ratkevičių. Kadangi reikalavimai nebuvo išpildyti, demonstrantai pažadėjo bankus boikotuoti. Tūkstančiai lietuvių prarado milijonus dolerių bei litų santaupų per praėjusius dvejus metus dėl didelio skaičiaus bankų bei kredito firmų bankrotavimo.

Patvirtinta vaiko teisių sutartis

Liepos 3 d. Lietuvos seimas vienbalsiai patvirtino Lietuvos prezidento 1993 m. pasirašytą Jungtinių Tautų vaiko teisių sutartį, apibrėžiančią pagrindines vaiko asmenines, pilietines, socialines teises bei laisves ir būdus joms užtikrinti. Kaip rašo ELTA, sutartyje yra numatytos valstybės pareigos finansiškai užtikrinti vaiko teisių įgyvendinimą, tačiau neapibrėžta tokių pareigų apimtis.

Taip pat yra Lietuvos įstatymų, kurie nesiderina su šios sutarties nuostatais. Dabar rengiamu Vaikų teisių apsaugos įstatymu tikimasi šiuos neatitikimus panaikinti. **Inf.**

Šiame numeryje:

Vasaros mokykla
Stovyklos praturtina žinių lobį, paruošia veiklai
Prezidentai keičiasi, valstybė išlieka
Jokia valstybė neatvarys divizijų ginti Lietuvos
Vėl priklausoma nuo Maskvos
Šalia Gudijos atsistojo ir Rusijos muitininkai
Dvasinis skurdas kur kas siaubingesnis
Kun. A. Baniulis, SJ, dalinasi patirtimi su Kanados lietuviais
Dainų ir giesmių tarnyboje
Montrealio Aušros Vartų parapijos choro 45 metų sukaktis
Visuomeniniai Kanados lietuvių rūpesčiai
Ar jaunimo gairės nesutampa su vyresnės kartos veikla?
Laukiama daugiau naujų narių
Amerikos lietuvių fondas stipriai remia lietuvišką veiklą
Išeivijos rašytojai grįžta į Lietuvą
"Egzodo rašytojai. Autobiografijos" poeto B. Brazdžionio žvilgsniu

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905-275-4672. FAX 905-275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $40, pusmetinė – $20, rėmėjo – $50, garbės – $60 (Amerikoj – JAV dol.) oro paštu – $115. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905-275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Membership fee: regular $40.00, supporter $50.00, honorary $60.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Vėl priklausoma nuo Maskvos

Gudija, paskelbusi savo nepriklausomybę subyrėjus Sovietų Sąjungai, ją pati palaidojo savo referendumu. Ir tai įvyksta Lietuvos pasienyje

Komunistinis Maskvos dienraštis "Pravda" rašo: "Gegužės 14 d. referendumas ir rinkimai į Gudijos Aukščiausiąją tarybą sukėlė Lietuvoje didelį susidomėjimą. Seimo ir valdančios LDDP-jos vadovai mano, kad santykiai su kaimyniniais kraštais tampa vis normalesni, tačiau tolimesnę jų eigą sunku numatyti. Partijos vicepirmininkas G. Karosas pareiškė, kad Gudija 'šiandien iš tikrųjų jungiasi į Rusijos sudėtį, kuri, matyt, bandys perkelti savo karines struktūras kaip galint arčiau prie Lietuvos sienos'. Normalus dviejų slavų tautų, turinčių senas draugystės tradicijas, suartėjimo siekimas daugeliui Lietuvos politikų yra dar vienas įstojimo į ŠAS (NATO) argumentas, nepaisant nepalankaus Gudijos ir Rusijos šiuo klausimu nusistatymo".

Netrukus po Gudijos referendumo ir rinkimų Gudijos sienos pusėje prie perėjimo punktų suplevėsavo buvusios sovietinės Gudijos vėliavos ir šalia Gudijos atsistojo ir Rusijos muitininkai.

Privatizuotas lenkų dienraštis

Toronto lenkų dienraštis "Gazeta" š. m. liepos 7-9 d.d. laidoje rašo: "Kurier Wilenski", vienintelis Lietuvoje lenkų kalba leidžiamas dienraštis, nuo liepos 1 d. tapo nepriklausomu. Ligi šiol jis buvo valdiškas dienraštis. Nuo šeštadienio laikraštis naudoja kitą, tarpkario metų, vinjetę. Čia pat po ja yra pateikiama informacija, kad dienraštis eina nuo 1840 metų".

Anksčiau tas pats Toronto dienraštis rašė, kad "KW" spaustuvei yra skolingas 100,000 litų, kad redakcijos darbuotojai 2 mėn. negavo atlyginimo. Be to, dar "KW" reikia 80-100 tūkstančių litų, kad galėtų sumokėti atleistiems dienraščio tarnautojams pusės metų atlyginimą. Nors LDDP valdžia buvo pažadėjusi finansuoti šį Lietuvos lenkų dienraštį ligi jo privatizavimo, tačiau to nepadarė, nes pasak valdžios spaudos informatoriaus Viliaus Kavaliausko, tam skirti pinigai "prapuolė".

* * *

Vilius Kavaliauskas ilgą laiką buvo sovietų spaudos korespondentu JAV-se. Štai jo rašymo ištrauka iš "Literatūros ir meno" 1986 m. spalio 25 d. laidos: "Kai su šešiamečiu sūnumi vaikštome po Penktosios aveniu knygynus, esu dažnai tampomas už skverno: 'Žiūrėk, tėti, — **mūsų** vėliava, apie mus parašyta! Nekaltas vaikiškas naivumas! Ar vaikui pastebėti, kad prie pjautuvo ir kūjo įkomponuota svastika? (. . .)"

Tėtis sūnui neprieštaravo, kai šis vėliavą su kūju ir pjautuvu pavadino "mūsų".

Lenko įspūdžiai Lietuvoje

Paryžiaus lenkų mėnesinis žurnalas "Kultura" trijose laidose spausdino M. Jackiewicz viešėjimo Lietuvoje įspūdžius. Rašydamas apie Lietuvos lenkus, M.J. rėmėsi S. Vaitiekaus knygele "Lietuvos lenkai" ir būdingų lenkams klaidų nepadarė. Paskutiniame savo straipsnių cikle žurnalo "Kultura" 1995 m. birželio laidoje M. J. tarp kitko rašo:

"Vaikščioju Vilniaus gatvėmis, susitinku pažįstamus. Ieškau tariamo konflikto ir problemų, kurių tikrumoje nėra. Kiekvienas turi savo gyvenimą, kasdienius rūpesčius, ir eilinis pilietis negalvoja nei apie konfliktus, ginčus bei rietenas. Prie seimo rūmų sutinku rašytoją ir LDDP seimo atstovą Vytautą Bubnį. Pro leidimų biurą jis įveda mane į seimo kavinę, sėdime, geriame kavą, kalbame. Nuotaika rami, draugiška. Jau nuo seno pažįstu Bubnį, todėl jį klausiu: 'Kokia yra lietuvių nuomonė apie tautines mažumas ir ar ne per anksti seimas įvedė valstybinės kalbos įstatymą?' — Bubnys aiškina, kad lenkai, rusai ir gudai yra laikomi normaliais piliečiais, jie niekam netrukdo, gyvena kaip ir kiti. — 'Mums nėra lengva, — sako, — bet kiekvienas turi galimybę savo padėtį pagerinti. Reikia tik dirbti — nelaukti manos iš dangaus. Kiekviena valstybė turi teisę turėti valstybinę kalbą. Sovietų laikais valstybinė kalba pas mus buvo rusų, svetima kalba. Mes, rašytojai, turėjome labai stengtis, kad tauta savo kalbos nepamirštų. Dabar, kai Lietuva yra laisva ir nepriklausoma, yra normalu, kad lietuvių kalba mūsų krašte yra oficiali kalba. (. . .)

Taip, Lietuvoje žmonėms yra sunku gyventi. Nieko gyvenime veltui negaunama, o juo labiau laisvės. Reikia dėl jos dirbti. Reikia turėti norą būti laisviems ir pilietybės supratimą. Tų ypatybių, deja, šiuo metu tautinėms mažumoms daugeliu atvejų trūksta". **J.B.**

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Tel. 416 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra neliečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Prezidentai keičiasi, valstybė išlieka

(Atkelta iš 1-mo psl.)

buvo įvairiai komentuojamos. Žinome tik oficialią versiją. Kodėl nevykote? Ar tai buvo Jūsų vidinis nusiteikimas, o gal todėl, kad Latvija ir Estija atsisakė? Gal turit kokį sentimentą?

— Vargu, ar sentimentas užima pagrindinę vietą motyvuojant, kodėl nevykau į tą vadinamąją šventę. Viešai esu pareiškęs ir vėl kartoju, kad mes neturėjome jokio pagrindo džiaugtis karo pabaiga, kuri mums nieko nedavė, išskyrus 50 metų okupaciją. Mano, ir kaip individualaus piliečio, ir kaip valstybės prezidento, nuomonės sutampa.

— Pone Prezidente, malonėkite tarti žodį užsienio lietuviams.

— Mieli tautiečiai! Kreipiuosi į visus, kurie suprantat lietuvių kalbą, ypač kreipiuosi į jaunimą. Jau penkeri metai Lietuva yra nepriklausoma valstybė su savo valdžia, konstitucija, įstatymais. Vieną darbą padarome gerai, kitą galbūt šiek tiek blogiau, kai ko nemokam, važiuojam mokytis. Tai natūralu. Aš kreipiuosi į jus, mieli tautiečiai. Jei jūs aktyviai nebedalyvaujate veikloje tų valstybių, kuriose gyvenat, kaip Kanadoje ar Amerikoje, atvažiuokit į Lietuvą, padėkit mums. Mes labai dažnai girdime kritikos žodžius. Kai kurie jų užtarnauti, kai kurie gal ir ne. Laukiame jūsų su atvira širdimi. Tą ir aš jau ne vieną kartą kalbėjau susitikęs su savo tautiečiais Čikagoje, Filadelfijoje, Niujorke, Los Angeles ir kitur. Mūsų ir klimatas geresnis, ir palūkanos bankuose aukštesnės nei, sakysim, Los Angeles. Mes jus pasitiksime su dėmesiu, klausysim jūsų patarimų, nes mūsų valstybės ateitis yra mūsų visų bendras reikalas. Padėsit mums išbristi iš skurdo, papasakosit, kaip tai daroma kitose valstybėse, kaip kovojama su nusikalstamumu, kuriuo mus dažnai kaltina, nors tai man nesuprantama, nes mes nei juodesni, bei baltesni už kitus. Tiesa, kad tai skaudi problema, ir ją mes puikiai suprantame. Jūs galėtumėte mums labai padėti tvarkyti valstybės reikalus. Nei prezidentas nėra amžinas, nei vyriausybė ar seimas, kurie čia veikia jau du su puse metų, nėra amžini. Ateis kiti žmonės, kita karta, bet valstybė išlieka, tvirtėja, ir ji yra visų mūsų piliečių ir visų lietuvių tautos žmonių bendras reikalas.

— Ačiū, pone Prezidente. Aš Jūsų žodžiuose jau girdžiu sentimentą. Deja, grįžimas į Lietuvą yra labai sudėtingas. Kodėl Lietuvon sugrįžę asmenys pergyvena sukrėtimus: ir "prisiregistruoti", ir balsuoti yra problema, o telefono ir net buto negali kurį laiką savo vardu turėti.

— Nesuprantu.

— Taip buvo vieno sugrįžusio asmens aprašyta "Gimtajame krašte", kad grįžęs kurį laiką neturi jokių pilietinių teisių. Kodėl reikia "registruotis"? Amerikoje registruojasi tiktai lygtinai iš kalėjimo paleisti nusikaltėliai.

— (Prezidentas, nusijuokęs). Už šimto metų ir Lietuvoje nebesiregistruos. Bet aš tais skundais netikiu. Kai į Lietuvą grįžo poetas Kazys Bradūnas, jis viską rado, viską gavo.

— Dabar grynai retorinis klausimas. Kadaise pasakiau, kad norėčiau Neringoje ar Vilniuje nupirkti sklypą, ant jo pastatyti viešbutį su restoranu ir t.t. Man buvo atsakyta: statyti ir investuoti jūs galit, bet negalit nupirkti sklypo. Kodėl? O todėl, kad nebūtų išparceliuota Lietuva. Ar tuo norima pasakyti, kad, nusipirkus sklypą, jį iškirpsiu ir išsivešiu į Ameriką? Kodėl tokia nesąmonė?

— Aš su Jumis visiškai sutinku. Įstatymas, draudžiantis ne piliečiams pirkti žemę, buvo išleistas 1960 m. Aš pakartotinai siūliau įstatymą keisti ir leisti pirkti žemę užsieniečiams, bet neradau pritarimo. Reikia daryti konstitucinę pataisą. Konstitucija buvo priimta 1990 m. spalio mėnesį. Joje įrašyta, kad nuosavybė gali būti tik valstybinė arba privati, priklausanti tik pastoviai Lietuvoje gyvenančiam Lietuvos piliečiui. Mano nuomone, nėra nieko baisaus žemę parduoti užsieniečiams.

— Kadangi man skirtas laikas jau baigiasi, leiskit man Jums pone Prezidente, padėkoti už įdomų pokalbį ir palinkėti geriausios sėkmės.

Prieš atsisveikinant, prezidentas man padovanojo savo nuotrauką su specialiu įrašu. Jo kreipimasis į užsienio lietuvius buvo daugiau skirtas radijo bangoms, bet, vienam radijo valandėlės vedėjui atsisakius jį transliuoti, nutariau jį paskelbti spaudoje. Keista, kad nepriklausomos Lietuvos prezidento kreipimasis yra ignoruojamas, tuo lyg ir paneigiant jo posto reikšmę. Sutinku, kad Algirdo Brazausko asmuo daugumai užsienio lietuvių nepatinka, bet faktas lieka faktu, kad jis yra dabar laisvos Lietuvos valstybės galva, ir tai pripažįsta visas laisvas pasaulis, o karaliai ir karalienės jį lanko ir kviečia atvykti . . . Netrukus Lietuvoje lankysis Ispanijos karalius.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tame kare. Paminklinės marmuro sienos pratęsimas Windsore ir jos pastatymas prie abi šalis jungiančio Ambasadoriaus tilto per Detroito upę liudija artimus JAV ir Kanados ryšius.

Buvęs Ontario NDP socialistų premjeras Bob Rae, skaudžiai pralaimėjęs provincinio parlamento rinkimus turbūt stebisi, kad Saskačevanė tvirtai laikosi šios provincijos NDP socialistų premjeras Roy Romanovas. Fraserio instituto pranešimu Vankuveryje, 1991 m. biudžetą jis užbaigė su 840 milijonų deficitu, o šiemetiniame biudžete tą deficitą žada pakeisti didoku 119 milijonų dolerių pertekliumi. Biudžetines išlaidas padėjo sutaupyti provincinių ligoninių skaičiaus sumažinimas, administraciniu požiūriu ligoninių paskirstymas į 30 didesnių distriktų. Saskačevano NDP premjeras R. Romanovas antrą kartą iš eilės su atstovų dauguma yra laimėjęs provincinio parlamento rinkimus.

Ontario NDP socialistų premjeras Bob Rae, pirmą kartą šiai partijai išsikovojęs triuškinančią pergalę šioje provincijoje, antruosius rinkimus skaudžiai pralaimėjo konservatoriams, pasiekęs rekordinę 92 bilijonų dolerių deficitinių biudžetų skolą.

Ontario progresyviųjų konservatorių naujasis premjeras M. Harris, šiemetinį biudžetą įsipareigojęs sumažinti keliais bilijonais dolerių savo pasirinktus planus žada paskelbti liepos 21 d. Praėjusią savaitę buvo pranešta, kad NDP socialistų vyriausybės įvestas minimalus valandinis 6,85 dolerio atlyginimas bus užšaldytas, kol jį pasivys kitos provincijos. Žemiausias valandinis 4,75 dolerių atlyginimas dabar yra Princo Edvard saloje. NDP socialistų premjero Bob Rae vyriausybė minimalų valandinį atlyginimą Ontario provincijoje jau buvo pasiruošusi nuo spalio 1 d. padidinti iki septynių dolerių. **V. Kst.**

• Turinčios spaudos laisvę tautos nėra tikros ar eina tiesos bei taikos link, bet jos neturinčios ta linkme visai neina (A. Camus)

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 416 533-7954

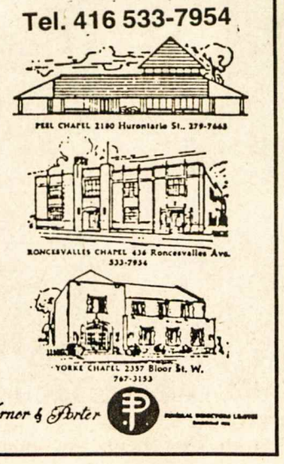

PADĖKA

A†A
MYKOLUI VAIŠVILAI,

mano mylimam vyrui ir tėvui mirus 1995 m. birželio 1 d., palaidotam Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, nuoširdžiai dėkojame, kunigams – J. Staškui, V. Volertui, K. Kaknevičiui už Rožinį, atnašautas Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame D. Radtkei už vargonavimą ir giesmes, už gėles, puošusias velionies karstą, užprašytas Mišias. Ačiū karsto nešėjams, krikšto sūnui A. Kaknevičiui, krikšto dukrai J. Rudaitytei už atsiųstas gėles, V. Birštonui už pusryčių paruošimą, ponioms už pyragus.

Dėkojame už aukas "Tėviškės žiburiams", fondui "Vaiko tėviškės namai". Ačiū už užuojautas žodžiu bei raštu. Ypatingai dėkojame Antanui ir Birutei Samsonams už visokeriopą pagalbą.

Ačiū visiems.

Nuliūdę – *žmona Adelė, duktė Rūta, sūnus Gediminas*

PADĖKA

A†A
JADVYGA SAUNORIENĖ

mirė 1995 m. balandžio 13 d.

Nuoširdžiai dėkojame Hamiltono parapijos klebonui kun. J. Liaubai, OFM, už maldas laidotuvių namuose, gedulines Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame karsto nešėjams, giminėms, draugams ir pažįstamiems už pareikštas užuojautas ir gėles. Dėkojame giminėms ir draugams Lietuvoje, kurie mus užjautė šią sunkią valandą. Ačiū visiems, kurie aukojo Kanados lietuvių fondui. Dėkojame laidotuvėse dalyvavusiems, kuriems padėkoti atskirai neturėjome galimybės.

Nuoširdi padėka visiems, kurie suteikė velionei paskutinį patarnavimą, palydėjo ją į amžino poilsio vietą ir sunkią atsisveikinimo valandą nepaliko mūsų vienų.

Tegul Jus lydi Dievo palaima.

Liūdintys – *sūnus Algimantas su žmona Dale, vaikaičiai – Gediminas ir Raimonda su šeimomis*

Kun. ALGIS BANIULIS, SJ, svečias iš Lietuvos, įteikia sukaktuvinę juostą Montrealio Aušros Vartų par. klebonui kun. JUOZUI ARANAUSKUI, SJ, jo kunigystės 50 metų sukakties proga Nuotr. K. J. Ambraso

Dvasinis skurdas kur kas siaubingesnis

Pokalbis su svečiu iš Lietuvos – Klaipėdos Šv. Juozapo Darbininko šventovės statytoju, Klaipėdos universiteto kateketikos katedros vedėju, Jaunimo centro direktoriumi – kun. klebonu jėzuitu ALGIU BANIULIU Montrealyje

— Ištrūkęs iš Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos rektoriaus pareigų, atrodo, kad ir Klaipėdoje nelengvą naštą tempiate.

— Važiuodamas Klaipėdon tikėjausi, kad darbų sumažės, nes taip padaryti patarė ir gydytojai. Tačiau iškart pajutau, kad pareigų net čionai užtenka. Juk ką reiškia šiais laikais statyti šventovę? O kur dar parapijos reikalai, paskaitos Klaipėdos universitete! Ir toji iš Kanados kun. E. Putrimo atvežta mintis – įsteigti Telšių vyskupijoje Dvasinės pagalbos jaunimui centrą. Vyskupo Antano Vaičiaus įgaliotas, atvykusio kanadiečio Ričardo Liškausko padedamas, ėmiausi dar be stogo esantį pastatą taikyti ir rengti būsimajam centrui. Gerai, kad šią mintį rėmė Kanados vyriausybė ir supratingi Kanados lietuviai, be kurių dosnumo ir nuoširdumo šio gražaus ir reikalingo mūsų Klaipėdai sumanymo niekaip savo jėgomis nebūtume įstengę įgyvendinti. Visiems jiems kuo nuoširdžiausiai tiek parapijiečių, tiek ir vyskupijos vardu dėkoju ir dažnai prisimenu prie altoriaus. Šiemet kovo 19-ąją mūsų vyskupijos Ganytojas Antanas Vaičius iškilmingai galėjo šį centrą pašventinti ir atidaryti. Džiaugiamės visi, kad mūsų pašonėje specialistų patariami jaunieji klaipėdiečiai rengiasi šeimos gyvenimui, išsiskyrę sutaikomi, paklydusiems stengiamasi padėti surast tiesos kelią, rūpinamasi seneliais, invalidais, benamiais vaikais. Beglobiams rengiame stovyklas, kurios yra didelė paguoda bei viltis vienišumo, skurdo ir kitų nelaimių paliestiems.

— Kokie rūpesčiai labiausiai slegia Jūsų pečius?

— Šie pirmieji visuomeninio pobūdžio pasisekę mėginimai džiugina mus, bet ir baugina. Štai Kanados vyriausybės pagalba pasibaigė tada, kai vos tiktai Klaipėdoje pradėjo veikti minėtasis centras. Lietuvoje paramos rasti sunku, tiesiog neįmanoma. O vaikus, su kuriais jau užmegzta pažintis, kurie surankioti daugelio žmonių rūpesčiu iš miesto pakampių, vėl palikti vienišus pavartėse, girtuoklių ir neretai net nusikaltėlių rankose tiesiog širdis neleidžia. Skaudaus likimo, piktos valios jie ir taip jau užtektinai išmėginti. Todėl ir kankinamės, galvojame, ką toliau daryti: gal siaurinti veiklą, gal ieškoti pagalbos svetur. Iš tų pačių jau nuo mūsų prašymų ir maldavimų pavargusių užsienio lietuvių ar mums sunkiai prieinamų vyriausybių. Tų spragų apstu ir kitur.

— O kaip sekasi su tikybos mokytojų paruošimu?

— Klaipėdos universitete įsteigtai Kateketikos katedrai, kurios vedėju esu paskirtas ir apie kurią per 50 metų net svajoti negalėjome, verkiant trūksta dėstytojų, minimaliausios literatūros, baldų, video, audio ir kitokios aparatūros. Klaipėdos un-tas priglaudė ir Neakivaizdinės aukštosios kateketikos mokyklą prie Kauno Teologijos fakulteto Klaipėdos skyriaus, kuris yra vargšas kaip šventovės pelė. Mat viską čia reikia pradėti tuščioje vietoje, su tuščia kišene ir dažnai pavargusia nuo nepriteklių galva. Todėl ir žvalgomės į šalis, klausinėjame, gal iš Vakarų šalių pensininkų ar stažuotojų, jaunųjų, vos baigusių aukštąsias galėtų kas atvažiuoti dėstyti, paremti, patarti. Juk tiesiog būtų skaudu, kad mūsų gražiai išdygę daigai, negavę drėgmės ir saulės, t.y. dvasinės ir materialinės paramos, nuvystų.

— Kur tikitės gauti paramos?

— Tokių rūpesčių genamas atsiradau net už Atlanto, Montrealyje, kur ketinu pabūti ligi liepos 28 (dabartinis mano adresas: 1465 rue De Seve, Montreal, Que. H4E 2A8, tel. 766-5755). Todėl vis dažniau ir dažniau mūsų akys ir nedrąsus balsas krypsta į tuos geruosius, į tuos supratinguosius mūsų užjūrio brolius, kurie per 50 priespaudos metų mus savo dėmesiu, lėšomis ir visokiomis progomis padėjo ir šiandien tebetiesia ranką. Dabar toji pagalba ne mažiau, gal, tiesą pasakius, net labiau reikalinga. Matote anksčiau bent fizinis alkis buvo ne toks skaudus ir iš už geležinės uždangos daugeliui buvo nematomas. Nūnai, vadinamos laivės ir nepriklausomybės laikais, dvasinis alkis, stačiai skurdas rėžte rėžia akis, neleidžia užmigti, neleidžia nusiraminti, nes dvasinis neraštingumas, dvasinis badas yra kur kas siaubingesnis nei kūno mirtis. Jis griauna tautos pamatus, trupina viltį, išmuša iš pasitikėjimo vėžių net nepraradusius tikėjimo.

— Ką galite pasakyti apie parapijos veiklą?

— Daugelį šeimų, gyvenančių be sakramentinės santuokos, sutvarkė mūsų nenuilstantis jubiliatas, uolusis santuokos ryšio stiprintojas kun. Antanas Šeškevičius. Su jaunimu ir parapijos einamaisiais reikalais daug pagelbsti jauni, energingi pagalbininkai jėzuitai Vidmantas Šimkūnas su Stasiu Kazėnu, neseniai atsikrausčiusiu iš Šiaulių. Tačiau sunkiai į viršų kylančios šventovės sienų statyba, žvejybos uosto, kurio kapelionu esu paskirtas, dvasiniai ir daugel kitų medžiaginių reikalų kaip geležiniai pančiai vargu ar kada mane bepaliaus spaudę...

— Kaip atrodo dvasinis miesto vaizdas?

— Klaipėda buvo ir dar šiuo metu tebėra dvasiniu požiūriu labiausiai nuskriaustas Lietuvoje miestas. Ta kone per visą pasaulį nuskambėjusi Marijos Taikos Karalienės šventovės istorija, tie prievartos ranka surašyti puslapiai labai atsiliepė dvasiniam miesto veidui. Sovietmečiu uostamiestyje tebeveikė tik viena nedidukė šventovė. Todėl sąlygos blogiui tarpti buvo nepaprastai palankios, nes čionai maišėsi įvairios tautos, kalbos, blogi ir iškrypę papročiai, kurių ničniekas netaurino, neprižiūrėjo, nesidomėjo. Mūsų parapijoje gyvena apie 85,000 gyventojų, iš kurių daugelis ieško kelio iš tamsos, ieško gyvenimo prasmės. Tai iš tikrųjų tiesiogine, o ne perkeltine prasme misijos. Gal kar-

(Nukelta į 3-čią psl.)

KLB pirmininkas ALGIS VAIČIŪNAS, lankęsis Kalgaryje 1995 m. birželio 4 d., daro pranešimą vietos tautiečiams

Visuomeniniai Kanados lietuvių rūpesčiai

Mintys aplankius kai kurias lietuvių apylinkes Kanados vakaruose

A. VAIČIŪNAS

Kanados lietuviai jau ruošiasi Kanados lietuvių bendruomenės krašto tarybos rinkimams. Visos apylinkių valdybos jau yra gavusios rinkimines taisykles ir tvarkaraštį. Skaitant taisykles gal susidaro įspūdis, kad jos per daug žodingos, sudėtingos ar sunkiai įvykdomos. Deja, visa tai yra reikalinga norint išvengti nesklandumų ir nesusipratimų rinkimų eigoje.

Mažesnėms apylinkėms, renkančioms tik po vieną KLB krašto tarybos atstovą, procedūra atrodo ilga ir sunki, tačiau jos buvo laikomasi praeityje, laikysimės jos ir šiais metais.

Kanadoje yra apie 20,000 lietuvių, kurių gal tik 10% balsuos ateinančiuose rinkimuose. Bus renkami 59 atstovai į KLB krašto tarybą, o, be to, į šią tarybą įeina krašto valdybos nariai (7), garbės teismo nariai (3), apylinkių valdybų pirmininkai (19) ir Kanados lietuvių jaunimo sąjungos nariai (5). KLB krašto taryba yra tik trečdaliu mažesnė už visos Lietuvos seimą, tuo tarpu skaičiumi sudarome nepilną 1% Lietuvos gyventojų skaičiaus. Gal todėl ir atsiranda sunkumų renkant atstovus į KLB krašto tarybą, o išrinkus dar sunkiau sušaukti juos visus į tarybos sesijas, nes kelionės ir pragyvenimo išlaidos nėra padengiamos iš KLB iždo.

Bendruomenės pareigūnai aukoja savo darbą, laiką ir išteklius bendruomeniniam darbui, tačiau turi pakęsti nuolatinę kritiką, nes dabartinės bendruomenininkų darbo gairės ir tikslai nėra taip ryškūs, kaip buvo prieš dešimtį metų. Svarbiausias bendruomenės gyvavimo ir vienybės tikslas Lietuvos nepriklausomybė jau pasiektas. Bendruomenės politinė veikla apribota įstatais, kurių dauguma tarnavo tam tikslui. Kultūrinis gyvenimas nustelbiamas profesionalių grupių, atvykstančių iš Lietuvos. Švietimo srityje Kanados lietuviai daugiau duoda Lietuvai negu iš jos gauna. Humanitarinėje veikloje pradeda stigti entuziazmo, išteklių ir šaltinių. Naujųjų ateivių iš Lietuvos įnašas į bendruomeninę veiklą yra dar labai mažas, tad ir matosi ryškus veiklos atoslūgis.

Lankantis KLB apylinkėse ir palyginus jų veiklą, matyti skirtingos bendruomeninio gyvenimo kryptys. Didesnėse apylinkėse stengiamasi išlaikyti lietuvių kalbą pobūviuose, kultūriniuose parengimuose ir susirinkimuose. Jos dar yra pajėgios išlaikyti mokyklas ir tuo būdu puoselėti lietuvių kalbą jaunosios kartos gretose. Mažesnėse apylinkėse jaunoji karta neturi palankių sąlygų lietuviškai veiklai, todėl atitolo nuo bendruomeninės veiklos, ypač tie, kurie sukūrė mišrias šeimas. Ar lietuvių kalbos vartojimas bendruomeniniuose pobūviuose yra būtinas KLB apylinkių gyvavimo ateičiai užtikrinti? Ar, vartojant vietinę anglų kalbą mėginti įtraukti į savo veiklą jau lietuviškai nekalbantį jaunimą ir mišrias šeimas? Tai yra klausimai, kuriems šiandien atsakymo neturiu.

Ryškų pavyzdį teko matyti lankantis pas Edmontono ir Kalgario lietuvius. Edmontono apylinkėje surengtame Motinos dienos minėjime susirinko apie 140 asmenų. Visi jautėsi palankūs lietuviškai veiklai, nors daugiau kaip pusė dalyvavusių buvo mišrių šeimų nariai. Niekas nesivaržė kalbėti ta kalba, kuri bendram pokalbiui buvo prieinamesnė, tačiau gyvavo nuoširdus tarpusavio bendravimas. Tai buvo tartum lietuviška sala Albertos padangėje, kurioje lietuviai, didžiuodamiesi savo kilme, yra užėmę savo vietą kanadiškoje mozaikoje. Jų veikla nesiriboja saviveikla — jie yra žinomi kaip etninis sambūris Edmontono miesto ir Albertos provincijos vyriausybėje.

Kalgario apylinkė yra maždaug tokio pat dydžio, kaip ir Edmontono. Malonu, nuvykus kelis tūkstančius kilometrų į Kanados vakarus, pasidalinti mintimis savo gimtąja kalba. Ką veikia KLB valdyba, kur eina Lietuvos vyriausybė, ką turime daryti, kad galėtume vieni kitiems padėti? Kodėl Lietuvoje gimę kanadiečiai negauna lietuviško paso ar pilietybės ir t.t. Deja, visos tos diskusijos ar sumanymai užsibaigs su ta karta, kuri paliko Lietuvą 1944 m. Susirinkime nedalyvavo nė vienas jaunosios kartos lietuvis. Ar jie neįtraukti į bendruomeninę veiklą, ar jie mandagiai pasitraukė, ar tik jų veiklos gairės nesutampa su vyresnės kartos veikla?

Ekonominėje srityje abiejų apylinkių lietuviai yra gerai apsirūpinę, tačiau kaip bendruomeninis vienetas Edmontono apylinkė yra stipresnė. Edmontone yra Lietuvių namai, kurie aptarnauja ne vien lietuvius, bet ir vietinius latvius, estus ir kitas tautines mažumas. Jie tikisi, kad juos dažniau aplankys, o gal ir apsistos lietuvis kunigas, nes tam yra ir gražiai paruoštos priemonės salės panaudojimui pamaldoms, net su atitinkamais stiklais languose ir puikiai išsiuvinėtais apeiginiais kunigo drabužiais. Gaila tik, kad Edmontone jau ilgą laiką nėra lituanistinės mokyklos, Dėl to ir jaunosios kartos lietuviukai mažai kalba lietuviškai.

Kalgario apylinkė jaučia bendruomeninių patalpų trūkumą, ir tai jiems yra kliūtis lietuviškai veiklai puoselėti. Tačiau ten yra mokyklėlė, kuri, nors ir neturėdama nuosavų patalpų, veikia p.p. Astravų namuose paruoštame kambaryje. Buvo malonu pasikalbėti su jaunomis Astravaitėmis, kurios nuostabiai gražiai ir taisyklingai kalba lietuviškai.

Atrodo, jog nesvarbu kur ir kiek yra lietuvių, bendruomenės likimas priklauso nuo keleto bendruomeniniam darbui pasišventusių asmenų. Lietuviai mielai buriasi į bendruomenę, turi įgimtą norą bendrauti ir tęsti lietuviškas tradicijas, papročius ir kultūrą. Reikia tik vadovų, nevengiančių darbo ir nebijančių kritikos. Tai matome Toronte, Londone, Delhi, St. Catharines, šiaurės Ontario apylinkėse ir Kanados vakaruose.

Mons. VYTAUTAS KAZLAUSKAS Kaune priima iš DANUTĖS STAŠKEVIČIENĖS Montrealio katalikių moterų auką ($2000 JAV) "Vaikų tėviškės namams"
Nuotr. J. Piečaičio

Dainų ir giesmių tarnyboje

Montrealio Aušros Vartų parapijos choras per 45-ius metus pasiekė gana aukštą meninį lygį, vadovaujant dirigentei kitatautei M. Roch. Koncertavo daugelyje lietuvių telkinių Kanadoje ir Amerikoje. Choro veiklos vainikas – kantata "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva", kurią 1991 m. išgirdo ir Žemaitija

SOL. ANTANAS KEBLYS

Su naujai kun. J. Kubiliaus, SJ, įsteigta Aušros Vartų parapija 1950 m. Montrealyje atsirado ir jos choras. Pirmasis jo vadovas buvo muzikas Aleksandras Piešina. Parapijos steigėjo pakviestas jis atėjo jau su būreliu choristu, kurie dainavo jo vadovaujamame chore Vytauto Didžiojo klube.

Penketą metų uoliai darbavęsis A. Piešina mirė 1955 m. gruodžio 8 d. Jo vietą užėmė muz. Vytautas Kerbelis. Deja, tose pareigose jis išbuvo vos porą metų – išvyko Amerikon vargoninkauti Maspeth'o lietuvių parapijoje. Naujasis klebonas kun. J. Borevičius, SJ, pakvietė chorui vadovauti muz. Aleksandrą Ambrozaitį, kuriam teko didesnė našta, nes suirus Lietuvių bendruomenės chorui, lietuviškos dainos ir giesmės atstovavimas Montrealyje perėjo į AV par. choro rankas. Daug kur buvo kviečiamas koncertuoti įvairiuose renginiuose. Dėl to buvo sudarytas mišrus, vyrų ir moterų choras.

Kai muz. A. Ambrozaitis kaip kanadiečių orkestro narys (klarnetistas) turėjo su savo vienetu išvykti Europon, reikėjo naujo choro vadovo.

Tuometinis klebonas kun. Kazimieras Pečkys, SJ, kreipėsi į lietuvius muzikus, kviesdamas užimti laisvą vietą. Deja, nė vienas jų nesutiko atvykti į Montrealį ir perimti vargonininko bei dirigento pareigų. Tada solistas Antanas Keblys rekomendavo prancūzų tautybės muzikę Madeleine Roch, kuri sutiko pabandyti . Tas bandymas buvo labai sėkmingas ir truko 15 metų – nuo 1965 m. iki 1980 m. Nauja dirigentė, būdama profesionali muzikė, solistų mokytoja ir akomponiatorė, TV koncertų bei radijo solistė, universiteto profesorė, ėmėsi darbo su AV choru, kuris iš dalies jai buvo svetimas. Ponia M. Roch visa savo siela pasinėrė naujoje srityje. Jai šis darbas buvo nelengvas, nes nemokėjo lietuvių kalbos, nepažinojo lietuviškos muzikos, dainos savybių ir lietuviškų papročių. Naujai dirigentei, klebono kun. Kazimiero Pečkio pakviestas, pagalbon atėjo sol. A. Keblys, kuriam tuo metu buvo pavestas AV choro koordinavimas bei vadovavimas.

A. Kebliui teko iš esamų sąsiuvinių sudaryti partitūras, ieškoti giesmių ir dainų pas vargonininkus ir kompozitorius. Jų dėka AV choro archyvas buvo papildytas, iš kurio vėliau galėjome rinktis reikiamus kūrinius.

AV parapijos choro veikla išsišakojo labai plačiai. Drąsiai galima teigti, kad tuo laikotarpiu buvo iškopta iš mėgėjų lygio ir pasiekta pačių stipriųjų chorų viršūnę. Choras žavėjo ne tik savuosius, bet ir įsiskverbė į svetimtaučių širdis. Poniai M. Roch vadovaujant, jau pačioje pradžioje buvo sudaryti moterų ir vyrų chorai. Repeticijos vykdavo 2 kartus savaitėje.

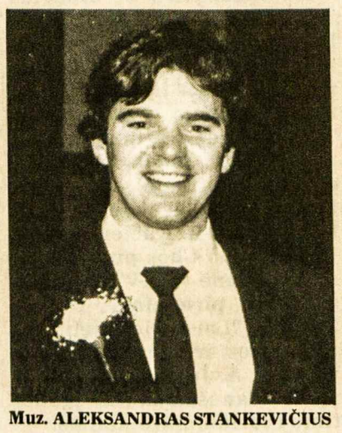

Muz. ALEKSANDRAS STANKEVIČIUS

Susitarėme su p. M. Roch, kad reikėtų atnaujinti vyrų oktetą, su kuriuo bus lengviau išvykti bei koncertuoti kitose vietovėse. Chorai ir oktetas išmoko daug naujų kūrinių ir juos pirmiausia atlikdavo savoje parapijoje. Ponios M. Roch muzikinis reikalavimas buvo itin griežtas, todėl choro atliekamos dainos bei giesmės įgavo darnų skambesį ir tikslų muzikalumą.

Aušros Vartų choras pradėjo būti kviečiamas į tolimesnes lietuvių gyvenvietes su koncertais. Lietuvių radijo valandėlės vedėjui p. Viščiniui pakvietus, pirmasis toks choro koncertas įvyko Bostone. Toliau sekė Bruklynas, Worchester'is, Torontas, Hamiltonas.

Choras dalyvavo dainų šventėse Čikagoje ir Toronte, Kanados lietuvių dienose Montrealyje, Toronte, Hamiltone ir Londone. Į gastroles įsijungdavo sol. G. Čapkauskienė ir sol. A. Keblys.

Būdavo rengiami metiniai koncertai Montrealyje su naujom programom. Koncertų aprašymuose muzikos kritikai pažerdavo nemažai komplimentų. Montrealyje vykusius koncertus aprašydavo "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius J. Kardelis ir Lietuvos valstybinės operos solistė E. Kardelienė. Muzikai stebėjosi, kad svetimtautei vadovaujant lietuviškam chorui, taip puikiai buvo sugebėta interpretuoti lietuviškas dainas.

1967 m. choras dainavo tūkstantinėm miniom "Expo 67" paviljonuose ir "Expo" šventovėje. Po to surengė koncertą milijoninio "Desjardin" pastato atidaryme. Koncertavo su prancūzų choru "Les Estriens", eilę metų dalyvavo kalėdiniuose koncertuose su įvairiais chorais. Pakviesti Aloyzo Stankevičiaus, choristai dainavo Montrealio televizijos 19 kanale. Vadovaujant muzikui A. Piešinai, choras su pasaulietiniu repertuaru jau buvo pasireiškęs per prancūzų radijo stotį. Į religinius koncertus buvo pakviesti smuikininkas Izidorius Vasiliūnas ir jo sūnus V. Vasiliūnas. Dainų koncertuose chorui talkino muzikai – Z. Lapinas ir J. Govėdas, pianistai – K. Smilgevičius, R. Abromaitytė-Vilčinskienė, C. Pelletier, M. A. Roch, solistai – G. Čapkauskienė, E. Kardelienė, A. Keblys, V. Verikaitis, A. Stravinskaitė-Paškevičienė, P. Vytė, S. Žiemelytė.

1969 m. buvo įdainuota ilgo grojimo plokštelė "Montrealio Aušros Vartų parapijos choras dainuoja". Akompaniatorė buvo Marie A. Roch, dirigavo M. Roch, solistas – A. Keblys. Šios plokštelės išleidimą dosniai parėmė choristas V. Kačergius.

1972 m. buvo atlikta Br. Budriūno kantata "Lietuvos šviesos keliu" (žodžiai poeto B. Brazdžionio) su solistais – G. Čapkauskiene ir A. Kebliu. Akompanavo R. Vilčinskienė, dirigavo M. Roch.

Kiek per 45 metus Aušros Vartų parapijos choras surengė koncertų sunku pasakyti, nes iki 1965 m. nebuvo choro užrašų. 1965 m. A. Keblys, stipriau įsijungęs į AV parapijos choro veiklą, pradėjo rinkti choro veiklos aprašymus. Dabar jie saugomi choro archyve ir Čikagos muzikologiniame archyve.

1980 m. dėl darbo naštos universitete A. Roch atsisakė vadovauti AV chorui, nors, reikalui esant, niekada neatsisakydavo ateiti į pagalbą. Pavyko pritraukti jauną vietinį muzikos studentą Aleksandrą Stankevičių. 1980 m., pakviestas klebono kun. J. Kubiliaus, SJ, jis perėmė dirigento, vargoninko ir chorvedžio pareigas. A. Stankevičius kurį laiką jau buvo buvęs mišraus choro "Island City Singers" dirigentu. Chorvedžio pareigos jam buvo nebe naujiena. Be to, McGill universiteto muzikos fakultete jis studijavo chorvedybą bei dirigavimą.

1982 m. Aušros Vartų parapijos choras, sutelkęs visus Montrealio lietuvius dainininkus, dalyvavo CBC chorų konkurse ir laimėjo pirmą vietą Kvebeko provincijoje. Kartu vadovaudamas ir prijungdamas mergaičių chorą "Pavasaris", 1982 m. A. Stankevičius išleido kalėdinių giesmių plokštelę. Šis muzikinis įrašas radijo bangomis pasiekė ir tuo metu okupuotą Lietuvą. Šios plokštelės sutiktuvių koncertai vyko Baltimorėje, Niujorke ir Montrealyje.

1983 m. Montrealio lietuvių Šv. Kazimiero parapijos 75-rių metų sukakties proga choras, susijungęs su Šv. Kazimiero parapijos choru, kartu atliko šventinį koncertą. Aušros Vartų chorinio dainavimo ir giedojimo vainikas buvo giliai prasminga kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus (žodžiai poeto Henriko Nagio) kantata "Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva", skirta 600 metų Lietuvos krikščionybės minėjimui. 1987 m. gegužės 23 d. ši kantata buvo atlikta Montrealyje, Šv. Kazimiero parapijos Šventovėje su simfoniniu orkestru, dalyvaujant vyskupui V. Brizgiui bei vietiniams dvasiškiams. Solistai: G. Capkauskienė, S. Žiemelytė, V. Verikaitis ir A. Keblys. Dirigavo autorius – kompozitorius A. Stankevičius.

1991 m. kantata buvo nuvežta įvertinimui Lietuvon, į Žemaitijos šventoves: Veivirženus, Švėkšną, Neringą, Plungę, Kretingą, Telšius ir Klaipėdą. Lietuvoje kantata buvo atlikta Klaipėdos muzikos universiteto doc. Vytauto Tetensko aranžuota liaudies instrumentų ansambliui, kuris visuose koncertuose lydėjo AV chorą. Dirigavo Genovaitė Maironienė, solistai: V. Vadoklienė, V. Kančienė, V. Gabrėnas ir A. Keblys.

Besilankydams Lietuvoje, Aušros Vartų parapijos choras pastatė meniską atminimo kryžių Kryžių kalne. Kretingos Šv. Cecilijos draugijos pastangų dėka tai buvo pirmoji užsienio meno kolektyvo kelionė Žemaitijoje. Be to, Žemaitijos vyskupui A. Vaičiui leidus, choras galėjo koncertuoti jo vyskupijos ribose esančiose šventovėse. Veiviržėnuose, kantatos premjerose dalyvavo ir Telšių vyskupas A. Vaičius su dideliu dvasiškių būriu.

Klaipėdos Kristaus Karaliaus šventovės klebonas kun. Bernardas Talaišis daugiausia prisidėjo prie šios choro kelionės organizavimo bei planavimo tais dar sunkiais ir įtemptais komunistinės valdžios laikais. Kun. B. Talaišio pastangų dėka mes galėjome pasiekti net gražiąją Nidą. Ši kelionė Žemaitijon visiems Aušros Vartų parapijos choro nariams paliko labai gražius ir neišdildomus įspūdžius.

Šia 45 metų sukakties proga Aušros Vartų parapijos choras bei naujasis koordinatorius A. Mickus planuoja išleisti iškiliųjų giesmių ir dainų kasetę. Aišku, šios ilgos bei prasmingos istorijos net nebūtų buvę be pagrindinių veikėjų – choro narių. Paaukodami savo brangų laiką bei energiją šiai labdaringai veiklai, jie pastatė neblėstantį paminklą lietuvybei išeivijoje.

Ypatingas ačiū Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juozui Aranauskui ir Tėvams jėzuitams už nesavanaudišką, nuolatinę choro globą per visus nueitus 45 metus.

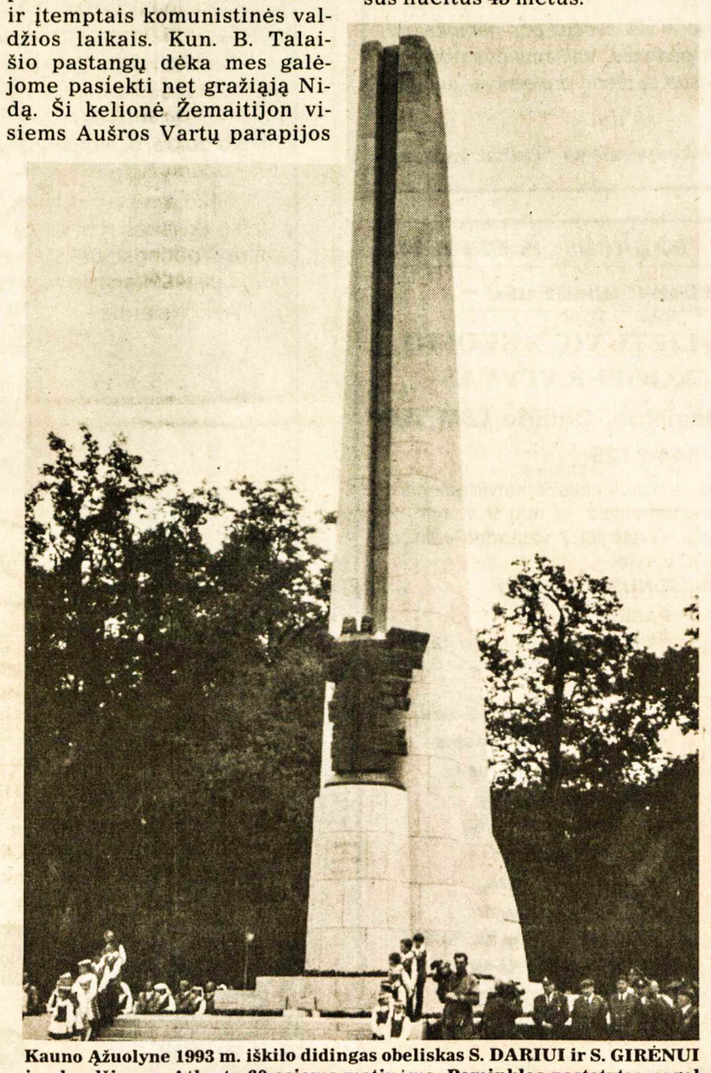

Kauno Ąžuolyne 1993 m. iškilo didingas obeliskas S. DARIUI ir S. GIRĖNUI jų skrydžio per Atlantą 60-osioms metinėms. Paminklas pastatytas pagal prieškarinį B. Pundziaus projektą
Nuotr. Alf. Laučkos

Sol. ANTANAS KEBLYS

Dvasinis skurdas kur kas...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

tais sunkesnės net už laukinių kraštus, kurių nepalietė civilizacijos blogybės.

— Ką norėtumėte tarti "TŽ" skaitytojams?

— Pirmiausia noriu padėkoti, kad šį laikraštį jie skaito, nes daugelis mūsų lietuvių inteligentų, netgi Vilniuje, negali užsiprenumeruoti spaudos metams, – perka laikraštį arba žurnalą retkarčiais, vienąsyk per savaitę, dalijasi vienas su kitu, nes... neturi pinigų. Dėkoju už daug ką sulaukusiam gražios 50 metų kunigystės sukakties Aušros Vartų parapijos klebonui kun. Juozui Aranauskui; visiems mane globojusiems, vežiojusiems, vaišinusiems. Dėkoju už progą pasimokyti prancūzų kalbos, už man parodytą dėmesį, už pastogę, nakvynę, vaišes, už šilumą visiems, kas Lietuvos ir lietuvių neplūsta, kas jais nenusivylė, kas bent kada ir kokiu nors būdu ištiesė ir tebetiesia dosnią ranką.

— Ar šalia padėkos nenorėtumėte paprašyti ir konkrečios pagalbos pradėtiems darbams?

— Nors nedrąsiai noriu ir paprašyti. Ne sau. Prašyti vardu tų, kurie ateina pas mus pagalbos krikščioniškai susituokti, sutvarkyti savo išardyto gyvenimo, kurio siūlų galus neretai laiko ne tik dvasinė negalia, bet ir materialinis skurdas – atviras, plikas, įžūlus, dažnai piktas. Noriu prašyti vardu gatvėse besišlaistančių, niekieno nesušildytų, nepamyluotų, nepamaitintų, apleistų, skarmalotų ir bedalių, iš pavarčių ir patiltėse besislapstančių vaikų, kuriems jau mėginame tarti ne tik nuoširdesnį žodį, bet ir paduodame duonos riekę ar sriubos lėkštę. Tik bijomės, kad gal jau šiandien nėra už ką tos lėkštės ar padėvėto švarko už ką nupirkti, už ką stovyklai duonos parūpinti. Sau neprašome. Patys turime aprangos ir duonos kąsnį. Prašome nebaigtos šventovės, neįrengtos kateketinės katedros, alkanų, beglobių vaikų ir tuščių auditorijų vardu: p a d ė k i t e. PADĖKITE, kad it smėlyje neišdiltų kaip vėjo užpustyti vos ką tik pradėti žengti krikščioniškos šeimos tvarkymo pėdsakai. Kad po tiltais vėl neišsibarstytų taip sunkiai surankioti vaikai. Kad neiširtų savišvietos būreliai. Kad turėtų iš ko skaityti, mokytis besirengią iš dvasinio skurdo uostamiesčio ir kitus Lietuvos gyventojus traukti kateketai. Kad kuo greičiau dvasinio alkio kamuojamame uostamiestyje iškiltų Šv. Juozapo Darbininko šventovė. Mūsų adresas: Smiltelės 27, 5822 Klaipėda, LITHUANIA, tel. 8-2612-23454.

Iš anksto dėkojame už Jūsų nuoširdumą, patarimus, medžiaginę, dvasinę ir kitokią pagalbą. Gausiomis dovanomis teatlygina Jums visiems dangus.

Kalbėjosi
kun. K. J. Ambrasas

KĘSTAS
Projektuoju ir gaminu paminklus,
darau skulptūras, portretus, bareljefus iš įvairių medžiagų (granito, vario, plieno, molio, medžio) pagal užsakovo pageidavimus.
Skambinti telefonu **905 643-4990** Kęstučiui Keparučiui.
Adresas: 1053 Barton St. E., Winona, Ontario L8E 5H1

LAISVOJE TĖVYNĖJE

"SPINGSULĖS" KLUBAS

Kultūros ir istorijos mylėtojus Anykščiuose suvienijo etninės kultūros tyrinėtojo Raimondo Guobio įsteigtas "Spingsulės" klubas. Jis rengs parodas, diskusijas, ekskursijas, padės susipažinti su Anykščių krašto gamtos ir kultūros paminklais.

KOPLYTSTULPIUI 134 METAI

Juodalaukio kaime, dabartiniame Ignalinos rajone, kalbininko dr. Kazimiero Pakalkos prosenelis Juozas Pakalka surentė dūminę pirkią ir 1961 m. pastatė koplytstulpį su ornamentuotu kryželiu ir nukryžiuotu Kristumi saugoti kaimui nuo maro. Pirkia tebestovi, o prie jos ir koplytstulpis, turėjęs du atnaujinimus, o šiemet susilaukęs ir didelės operacijos. Mat, pasinaudojant nuotrauka teko atkurti per šimtą trisdešimt ketverius metus sutrešusį koplytstulpio stiebą. Šią komplikuotą operaciją sėkmingai atliko vilnietis tautodailininkas Antanas Daktaraitis. Valstybinės globos susilaukusį 1861 m. koplytstulpį atšentino Kazitiškio ir Gedžiūnėlių parapijos klebonas kun. Jonas Kardelis. Koplytstulpio amžiaus yra ir jo išsaugota dūminė pirkia su kluonu.

LENKAI VAGIA AUTOMOBILIUS

Šiemet pagausėjo iš Karaliaučiaus srities Rusijon per Lietuvą spekuliantų vykdomas pavogtų automobilių įvežimas. Šia spekuliacija labiausiai yra pasižymėjusi viena lenkų gauja Gdanske. Jos nariai Rusijon stengiasi nuvažiuoti brangiais Hamburge ar Berlyne pavogtais vokiečių firmos "Mercedes Benz" automobiliais, jau turinčiais Lenkijos registracijos plokštes. Dokumentus su pavogtų automobilių detalių numeriais bandoma suklastoti. Automobilių vagis padeda susekti greitas Interpolo Lietuvos biuro ryšys su vokiečiais. Vien tik gegužės pradžioje šiemet buvo suimti keli lenkai, "Mercedes Benz" pavogtais automobiliais Lietuvon atvažiavę per Tilžės tiltą ir bandę nuvažiuoti į didžiuosius Rusijos miestus.

ATSKRIDO "STEPAS DARIUS"

Vilniaus orauostyje birželio 23 d. nusileido Stepo Dariaus vardu pavadintas keleivinis dviejų variklių "Boeing 737-200" lėktuvas, anksčiau priklausęs JAV orinio susisiekimo bendrovei "Delta Airlines". "Stepas Darius" yra pirmasis dabartinių Lietuvos Avialinijų (LAL) už 8.300.000 dolerių nusipirktas lėktuvas. Sutartis su jį pardavusia firma "Empire Capital Corporation" buvo pasirašyta kovo 21 d. LAL šiam pirkiniui iš JAV bankų gavo pusketvirto milijono dolerių paskolą, o iš Lietuvos biudžeto buvo gauta neprocentinė 11,5 milijono dolerių paskola. Ją reikės grąžinti iki š. m. rugsėjo 1 d. LAL skolas per keletą metų turėtų išmokėti pats Stepo Dariaus vardu pavadintas "Boeing 737-200" lėktuvas. Vilniun jį iš Arizonos parskraidino trys LAL kapitonai — Stasys Jarmalavičius, Antanas Žilinskas ir Vidas Parutis, pašventino Vilniaus arkikatedros rektorius mons. Kazimieras Vasiliauskas. Nupirktas "Boeing 737-200" lėktuvas, pagamintas 1982 m. gruodžio 30 d., yra atnaujintas, aprūpintas modernia navigacijos ir automatinio piloto sistema "Omega". Stepo Dariaus vardą gavusį "Boeingą 737-200" LAL dabar naudos maršrutiniams skrydžiams iš Vilniaus į Vakarų Europos Frankfurtą, Amsterdamą, Paryžių, Londoną. Juo bus pakeistas iš Airijos nuomotas senesnę įrangą turintis "Boeingas 737-200". Jo nuomos sutartis, pasibaigusi š. m. birželio 21 d., pratęsta tik pusmečiui už pusantro milijono dolerių.

DARIUI REIKĖS GIRĖNO?

Lietuvos Avialinijų (LAL) vadovai amerikiečių "Empire Capital Corporation" firmoje nori įsigyti ir dar vieną 1982 m. gamybos pilnai atnaujintą "Boeing 737-200". Mat šie dviejų variklių žymios JAV gamyklos lėktuvai, be kuro papildymo galintys nuskristi apie 3.000 km, yra patikimi ir populiarūs Europoje. Lietuvos LAL dabar turi 21 lėktuvą. Didžioji jų dalis betgi yra prastesnės vertės sovietinis paveldas. Tų sovietinių lėktuvų dėl perdidelio triukšmo nenori įsileisti V. Europos orauosčiai. Antrąjam įsigytam "Boeingui 737-200" planuojama suteikti Stasio Girėno vardą. Mat prieš II D. karą Lietuva oriniam susisiekimui buvo įsigijusi du "Persival" gamyklos dviejų variklių dvisparnius septynių vietų lėktuvus. Pašventinimo metu jiems buvo suteikti transatlantinių lakūnų Dariaus ir Girėno vardai. Tais keleiviniais lėktuvėliais vasaros mėnesiais jau buvo pradėtas orinis kauniečių ryšys su Palanga. Jais taipgi skraidė Maskvon Lietuvos vyriausybės atstovai, derybomis norėję išgelbėti Lietuvos nepriklausomybę.

ŽURNALISTIKOS INSTITUTAS

Arvydo Gimanto pranešimu "Dienos" skaitytojams, Vilniaus universiteto senato posėdyje š. m. vasario mėnesį buvo aptarta Žurnalistikos instituto (ŽI) profesinių žurnalistų ruošos veikla. Apie laukiančias problemas kalbėjo universiteto rektorius prof. Rolandas Pavilionis, senato nariai, ŽI direktorius Marius Lukošiūnas, dėstytojai, Lietuvos žurnalistų sąjungos ir periodikos leidėjų draugijos atstovai. Tarp jų buvo ir "Dienos" vyr. red. Ryčio Tarailos pavaduotojas Algimantas Žukas. "Dienos" atstovo A. Gimanto pranešime rašoma: "Beveik dviejų valandų diskusijoje buvo aptarti numatomi žurnalistų rengimo sistemos pokyčiai — profesionalių visuomenės informavimo priemonių darbuotojų rengimas magistratūros lygiu, kai stojamieji jau turi bakalauro laipsnius įvairiose mokslo srityse. Be to, ŽI planuoja įkurti ir žurnalistų tobulinimosi centrą, kuriame jie galėtų kelti kvalifikaciją. Todėl bus atsisakyta neakivaizdinių studijų, kurios dažniausiai patraukdavo jau redakcijoje dirbančius žmones".

V. Kst.

Amerikos lietuvių fondo surengtoje metinėje spaudos konferencijoje 1995 m. birželio 13 d. Čikagos "Seklyčioje" kalba Amerikos LB švietimo tarybos pirmininkė REGINA KUČIENĖ; kairėje dr. ANT. RAZMA, dešinėje dr. K. AMBROZAITIS

Nuotr. V. Jasinevičiaus

Hamilton, Ontario

A.a. BRONIAUS ŠOPIO atminimui laidotuvių metu aukojo *Tremtinių grįžimo fondui*: $50 – J. A. Mačiukai; $10 – P. L. Cipariai. *"Vaiko tėviškės namų"* statybai $10 – P. L. Cipariai.

A.a. ZUZANOS BOGUSLAUSKIENĖS atminimui, *Tremtinių vaikų mokyklai* $10 – Z. Rickienė. Už aukas dėkoja –

KLK moterų dr-jos Hamiltono skyrius

Winnipeg, Manitoba

LISA K. DAUBARAITĖ-SALADIN, M.Sc. Saulės ir Alfredo Daubarų duktė, gimusi, augusi ir studijas baigusi Winnipege, šiuo metu profesoriaujanti Pietų Karolinos valstijos universitete, profesūros ir studentų buvo išrinkta geriausia jauna dėstytoja ir apdovanota medaliu, plakete, 3000 dolerių premija ir 1000 dolerių kelionpinigių profesiniam lavinimuisi. Šitoks pripažinimas yra skiriamas labiausiai pasižymėjusiems profesoriams už jų talentą, pasišventimą, pastangas ir ypatingai gerą dėstymo metodą. Ji yra fizinės terapijos mokymo programos vedėja (Director of the Physical Therapy Education Program) ir yra koautorė netrukus išeisiančios ta tema knygos (Textbook). 1992 m. Lisa gavo iškiliosios metų dėstytojos žymenį (Teacher of the Year Award). Pernai universiteto taryba jai suteikė viešą įvertinimą (publicly recognized) už jos profesionalumą ir pavyzdingumą. Sėkmės Lisai ir toliau gražiai reikštis savo pasirinktoje profesijoje.

JUOZAS GRABYS, ilgametis KLB Winnipego apylinkės valdybos ir Šv. Kazimiero parapijos komiteto pirmininkas, daug metų mokytojavęs Winnipego vidurinėse mokyklose, mokslo metams pasibaigus, išėjo į pensiją. Užtarnauto poilsio Juozui linki visi apylinkės lietuviai.

A.a. TADAS JUŠKA, 89 metų amžiaus, mirė 1995 m. birželio 23 d. Jaunas atvykęs į Kanadą, dirbo aukso kasyklose, o vėliau iki pensijos – Winnipego Sveikatos mokslų centre. Daug kartų buvo Manitobos Lietuvių klubo valdyboje ir priklausė Šv. Kazimiero lietuvių parapijai. Gedulines maldas kalbėjo laidotuvių koplyčioje ir pamaldas Šv. Kazimiero šventovėje atnašavo prel. J. Bertašius. Palaidotas Šventos Šeimos kapinėse. Liūdi žmona Helen, sūnus Bernie su šeima ir visi giminės.

EKK

Jaunimo dienos

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos valdyba organizuoja Lietuvių jaunimo dienas 1995 m. gruodžio 26 d., iki 1996 m. sausio 1 d. Idėja šiam tarpkongresiniam įvykiui buvo pasėta VIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Anglijoje. Ji išaugo KLJS–gos metiniame suvažiavime 1994 m. spalio mėn.

Valdybos Hamiltone ir Toronte smarkiai ruošiasi sutikti lietuvių kilmės jaunimą nuo 16 iki 35 metų iš įvairių kraštų. Renginio programos projektas išsiuntinėtas ir paskelbtas spaudoje. Laukiame pasisakymų.

Kviečiame jaunimą (dainininkus, pianistes, aktorius, muzikantes, šokėjus, filmistes) užsiregistruoti pas Indrę Viskontaitę tel. 416 762–8098 arba Adrianą Karkaitę tel. 416 763–4025 iki š.m. spalio mėn. pabaigos.

Lietuvių jaunimo dienų laikotarpiu Kanados lietuvių muziejuje vyks lietuviškų marškinėlių paroda. Jei galite kas paskolinti marškinėlių, prašom susisiekti su Matu Stanevičium tel. 905 627–0624. Prašome ir registruotis šiuo telefonu arba adresu: 1324 2–Concession Rd. W., Lynden, ON, L0R 1T0, Canada.

O. Stanevičiūtė,
KLJS–gos pirmininkė

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

DĖMESIO, DĖMESIO!

Pranešame, kad "TALKA", lietuvių kredito kooperatyvas,
1995 m. liepos 30, sekmadienį, rengia

GEGUŽINĘ Giedraičio klubo sodyboje prie Kaledonijos. Pradžia 12 valandą.

Atvykusieji "TALKOS" nariai ir visi svečiai bus nemokamai vaišinami dešrelėmis ir gaiviais gėrimais. Vaikams bus pravesti žaidimai. Maloniai kviečiame visus tą dieną praleisti su mumis, atvykus į gegužinę.

Lietuvių kredito kooperatyvo "Talka" valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		**PASKOLAS**	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	4.75%	Asmenines nuo	13.00%
santaupas	3.50%	nekiln. turto 1 m.	8.00%
kasd. pal. taupymo sąsk.	3.00%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	6.00%		
180 dienų indėlius	6.00%		
1 m. term.indėlius	6.25%		
2 m. term.indėlius	6.25%		
3 m. term.indėlius	6.25%		
4 m. term.indėlius	6.25%		
5 m. term.indėlius	6.50%		
RRSP ir RRIF			
(Variable)	3.50%		
1 m.ind.	6.25%		
2 m.ind.	6.25%		
3 m.ind.	6.25%		
4 m.ind.	6.25%		
5 m.ind.	6.50%		

Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

Century 21 **OFFORD REALTY LTD.**

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemės Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

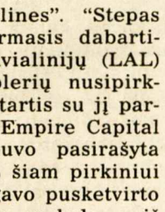

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Laukiama daugiau naujų narių

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ

Amerikos lietuvių fondas kiekvieną pavasarį surengia spaudos konferenciją, kurioje paskelbiamas metinio pelno padalinimas, padaromi pranešimai, atsakoma į spaudos ir radijo atstovų klausimus.

Šiemet tokia spaudos konferencija įvyko birželio 13 d. vyresniųjų lietuvių centre "Seklyčioje", Čikagoje. Ją atidarė Juozas Končius, LF v-bos vicepirmininkas spaudai. Pasveikinęs visus, pakvietė susikaupti maldai, prisimenant LF mirusiuosius ir gyvuosius narius bei darbuotojus. Šv. Antano dienos proga pasveikino du dalyvaujančius konferencijoje Antanus: dr. Razmą ir žurn. Juodvalkį. Jiems buvo įteikta po gėlę ir sugiedota "Ilgiausių metų". Po to visi vaišinosi gardžia "Seklyčios" vakariene.

Po vakarienės J. Končius perskaitė LF tarybos pirm. M. Remienės paruoštą pranešimą. Toliau sekė LF sveikinimai ir padėkos už suteiktą paramą. Kalbėjo Br. Juodelis "Draugo" red. D. Bindokienės ir "Draugo" fondo t-bos vardu, B. Jasaitienė – JAV LB krašto v-bos ir soc. reikalų t-bos vardu, R. Kučienė – JAV LB švietimo t-bos pirmininkė, A. Kėželienė – JAV LB kultūros t-bos pirmininkė, red. J. Žemaitis "Laisvosios Lietuvos" redakcijos ir administracijos vardu ir A. Jūodvalkis, perdavęs J. Janušaičio, LF įgaliotinio Floridoje, sveikinimą.

Sekė LF pelno skirstymo komisijos pirm. D. Kojelytės pranešimas. 1995 m. LF pelno skirstymo komisiją sudarė: dr. G. Balukas, D. Kojelytė, ir V. Narutis (antrininkas V. Momkus) ir JAV LB krašto v-bos skirti atstovai: J. Baužys, P. Kaufmanas ir V. Sužiedėlienė (antrininkas G. Čepas). Pirmininke buvo išrinkta D. Kojelytė, o sekretoriumi J. Baužys. Taip pat buvo paskirta ir stipendijų pakomisė, kuri, patikrinus prašymus, pasiūlė juos Pelno skirstymo komisijai. Pakomisę sudarė: V. Kirvelaitis, J. Kisieliūtė-Narutienė ir R. Kubiliūtė. Prašymų buvo gauta 141 įvairiai paramai ir 143 stipendijoms. Iš viso prašoma suma viršijo 1,5 milijono dolerių.

Šiais metais paramai buvo skirta 265 tūkstančiai dolerių. Visiškai ar iš dalies buvo patenkinti 81 įvairios paramos ir 95 stipendijų prašymai. Taip pat buvo patvirtinti paskyrimai 12 fondelių, esančių LF žinioje, specialiems tikslams. D. Kojelytė dėkojo visiems, prisidėjusiems savo darbu prie pelno skirstymo.

LF pelnas buvo paskirstytas šitaip: **Švietimui** (įskaitant ir stipendijas) $127,214 (48%). (Lituanistiniam švietimui 56, 709; Lietuvos studentams – $55, 200; kitiems studentams – $9, 250, iš įvairių fondelių studentams $6,055); **kultūros reikalams** $32,300 (12.19%). Iš jų menui $16,800 (6.34%); mokslui $15,500 (5.85%); **visuomeniniams reikalams** $105,500 (39, 81%). Iš jų išeivijos spaudai – $25,000, lietuviškoms radijo laidoms–$8,000; Lietuvos spaudai – $9,750.

Atsakydama į klausimus ir paaiškindama paramos paskirstymą, D. Kojelytė sakė, kad Pelno skirstymo komisijai, apsvarsčius prašymus, buvo aišku, kas remtina, kas neremtina. Komisija atrinko tuos projektus, kurie svarbūs mums bei Lietuvai ir stengėsi geriausius paremti.

LF garbės pirm. dr. A. Razma kalbėdamas pabrėžė, kad didžiuojasi ir džiaugiasi, jog LF auga ir pasiekia tokių laimėjimų. LF juk jau yra sukaupęs beveik 8 mil. dolerių. Išdalinta iki šiol daugiau kaip 5 mil.; šių metų paramai lietuviškiems reikalams skirta daugiau kaip ketvirtis milijono. Jis taip pat džiaugėsi, kad į LF atėjo nemažai jaunesnės kartos atstovų, kurie jame gražiai dirba. LF esąs didžiausias išeivijos laimėjimas, kuriuo galime džiaugtis.

LF v-bos pirm. Stasys Baras dėkojo v-bos vardu Pelno skirstymo komisijai už atliktą darbą ir reikalų vedėjai A. Steponavičienei. Dėkojo ir spaudos bei radijo atstovams. Toliau padarė trumpą LF būklės apžvalgą: LF šiuo metu yra 6797 nariai, šiais metais į LF įstojo 25 nauji nariai, bet naujų narių įsijungimas į LF yra vis tiek sipniausia LF vieta; finansinė LF būklė gera, nes turi jau 7,777,000 dol. ir tetrūksta $223,000 iki 8 milijonų. Per 32 gyvavimo metus LF yra paskyręs 5,245,847 dol. lietuviškiems reikalams (kultūrai, švietimui, jaunimui). Apgailestavo, kad Lietuvių bendruomenė nepasisakė anksčiau už LF įstatų pakeitimą, nes LF šiemet būtų galėjęs paskirti ir daugiau paramos. Jis suminėjo, kad dabar yra 16 LF įgaliotinių įvairiose JAV vietovėse. Jie padeda ieškoti naujų narių bei talkina kituose reikaluose.

Jis dėkojo LF t-bai, LF v-bai, spaudos atstovams ir spaudos vedėjui LF valdyboje J. Končiui. Baigdamas siūlė visiems vieningai dirbti, kad LF darbo vaisiai būtų kuo našiausi.

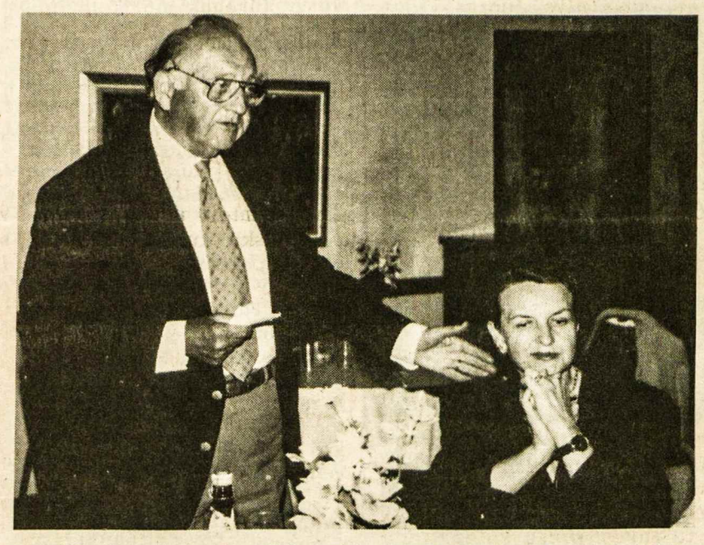

Amerikos lietuvių fondo valdybos pirm. ST. BARAS, ir LF reikalų vedėja A. STEPONAVIČIENĖ 1995 m. birželio 13 d. Čikagoje surengtoje spaudos konferencijoje

Nuotr. V. Jasinevičiaus

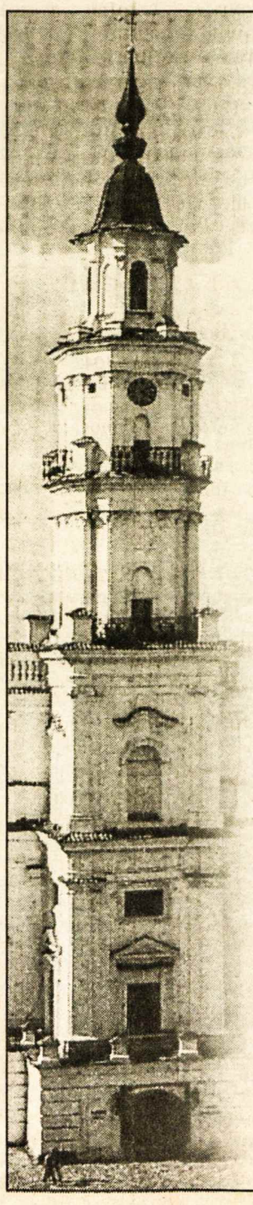

NIEKAS JŪSŲ TAIP GERAI NEPARSKRAIDINS NAMO Į LIETUVĄ!

PATOGIAUSIAS BŪDAS SKRISTI PER HELSINKI Į LIETUVĄ TREČIADIENIAIS ARBA PENKTADIENIAIS TARP GEGUŽĖS 24 D. IR RUGSĖJO 8 D. GALI KAINUOTI TIK **$1050***

Galite grįžti į Torontą pro "Helsinkio vartus", o gal pasinaudokite proga pamatyti Helsinkį! Yra daug malonių galimybių: viešbučiai prieinama kaina su puikiu patarnavimu, prabangios kelionės laivu, istorinės vietovės. "Helsinki Plus" planas jums leidžia pajusti Skandinavijos pulsą!

Plius NUOSTABI KELIONĖ PER SKANDINAVIJĄ

Lengvai praturtinsite savo kelionę "Helsinki Plus" išvykoje, kuri atskleis jums Skandinavijos grožybes. Už tą kainą - puiki kelionė laivu iš Helsinkio į Stokholmą arba iš Stokholmo į Helsinkį su pietumis ir pusryčiais; dvi nakvynės pirmos klasės viešbutyje su pusryčiais viename iš šių miestų; grįžimas arba nuvykimas "Finnair" lėktuvu.

"HELSINKI PLUS" IŠVYKA TARP HELSINKIO IR STOKHOLMO GALI KAINUOTI TIK **$575****

** Kaina nakvojant dviese. Atskira kaina vienam.

NEDELSKITE! PASKAMBINKITE SAVO KELIONIŲ AGENTUI arba pasiteiraukite skambinant (416)222-0740 arba 1-800-461-8651

FINNCHARTER LTD · BlueWings Tours · HelsinkiPLUS!

* Yra apribojančių sąlygų. Pasitarkite su savo kelionių agentu. Neįskaitomi išvykimo mokesčiai. Verslo klasėje $600 priemoka.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed's Limited šeima ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury Ontario

Išeivijos rašytojai grįžta į Lietuvą

Įspūdžiai, mintys ir pamąstymai išeivijos rašytojų autobiografijų knygą paskaičius

BERNARDAS BRAZDŽIONIS

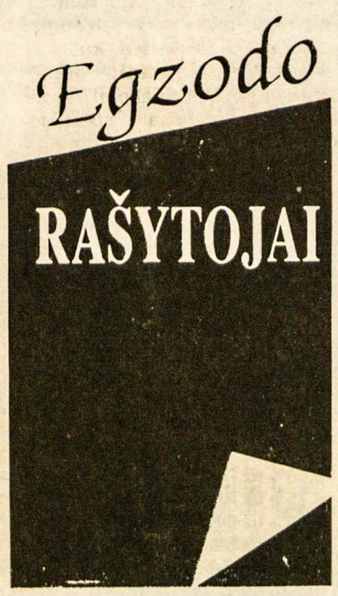

Išeivijos rašytojai, kad ir ne visi, po daugelio metų "grįžta" į Lietuvą – pamažu savo knygomis, o dabar – viename būryje, pasipasakodami apie savo gyvenimo svetur kelius, vingius, vargus ir džiaugsmus, realią kasdienybę ir kūrybos pasaulį.

Štai, turime rankose didžiulį, 878 puslapių tomą, vardu "Egzodo rašytojai. Autobiografijos". Tai išeivijos lietuvių rašytojų autobiografijų, autobiografinių pasisakymų, redakcijos sudarytų biografinių rašinių knyga, pirmą kartą tokio pobūdžio mūsų knygos istorijoje.

Joje dalyvauja 125 grožinės literatūros kūrėjai – poetai, beletristai, esejistai, kritikai, literatūrologai, žodžiu, kaip vienas dalyvių pasakė, svarbu, kad rašantys.

Autoriai knygoje sudėti alfabeto tvarka nuo A (Aistis, Jonas) iki Z (Žitkevičius, Leonardas).

Prieš tekstus vieną puslapį užima foto nuotraukos, įvairių pozų, vieno dydžio; pora rašytojų (K. Bradūnas ir B. Raila) nuotraukose su žmonomis; tai galantiškas mostas neužmiršti savo artimiausių gyvenimo bendrakeleivių; lyg norėdama vyrams nenusileisti, Mirga Pakalniškytė į skaitytoją rimtai žvelgia su savo vyru Ramūnu Girnium. A. Baranauskas foto nuotraukoje su Jonu Aisčiu. Matykit, su kuo aš draugauju (ar "kas su manim draugauja").

Daugumą atvaizdų "pagyvina" autografai; nėra Jurgio Baltrušaičio, P. Babicko. J. Augustaitytės-Vaičiūnienės, P. Andriušio, M. Biržiškos, Vinco Krėvės, M. Vaitkaus, Vydūno ir kelių kitų. Gaila, žymus trūkumas. (Keistoka buvo pamatyti parašą po nuotrauka ne tokia spalva atspaustą kaip pasirašiau – raudoną; kodėl? Raudonos vėliavos ar pasaulio revoliucijos spalva, nuo kurios pabėgom, nelabai čia dera...).

Knygos pratarmėje rengėjai ir leidėjai rašo:

"...Šioje knygoje – ir visų pripažinti, žinomi išeivijos rašytojai, ir tie, kurių kūrybos dar neįvertino literatūros istorikai. Rengėjai ir leidėjai norėjo, kad joje būtų visi. Bet ne visi suėjo į būrį"

"Ne visi suėjo?" Kodėl? Aiškina taip: "Dar liko ir neatsiliepusių, ir gal teberašančių ar tokių, kurių galėjo nepasiekti kvietėjų laiškai. Esama kūrėjų, kurie dėl asmeniškų nuostatų iš viso vengia autobiografijos žanro... Už knygos liko ir tų, kurie niekada nebeatsilieps. Jų autobiografijų reikės ieškoti archyvuose, spaudoje, rankraščiuose..."

Tokių, kurie "niekada nebeatsilieps", t.y. mirusių, rengėjai jau dabar "surado", ar "parengė" biografines žinias, patys sumaniai pasinaudoję spaudoje paliktais "interviu" ar kitokiais raštais. Tai J. Aisčio, P. Andriušio, J. Baltrušaičio, A. Škėmos, Vydūno...

"Tačiau ne vieno įžymaus kūrėjo skaitytojas pasiges", nesigina rengėjai. Gal ir nebūtų ko sielvartauti dėl "ne vieno", ar "ne dviejų", teisybė. Bet atidesnis skaitytojas pasigenda žymiai daugiau. "Už knygos", jų pačių terminu sakant, liko:

Balys Auginas, Aklasmatė (Juozas Pronskus), Venancijus Ališas (kun. Arminas), Benediktas Babrauskas, Julius Baniulis, Aloyzas Baronas, Vaclovas Biržiška, Aleksandras Dičpetris, Juozas Eretas, Jonas Grinius, Antanas Giedrius (Giedraitis), Eugenijus Gruodis (Pr. Gudaitis), Antanas Jasmantas (Maceina), Stasys Ivošiškis (Leskaitis), Vincas Kazokas, Kleopas Jurgelionis, Jonas Kuzmickis-Gailius, Saulius T. Kondrotas, Pranas Kozulis, Pranas Lembertas, Stasys Laucius (Stella), Aleksandras Merkelis, Jonas Minelga, Magdalena Mykolaitytė, Pranas Naujokaitis, Vl. Natkevičius, Petras Pilka, Pranas Pusdešris, Vincas Ramonas, Benediktas Rutkūnas, Balys Rukša, Antanas Rimydis, Antanas Rūkas, Marija Sims, Viktoras Šimaitis, Leonas Švedas, Petras Tarulis (Juozas Petrėnas), Juozas Tysliava, Gražina Tulauskaitė, Antanas Tulys, Juozas Vilkutaitis (Keturakis), Stepas Zobarskas, Juozas Žukauskas, Jonas Žmuidzinas...

Labai keista, ir labai gaila, kad aplenkti, "nuskriausti" žymieji keturvėjininkai: A. Rimydis, P. Tarulis, J. Tysliava, A. Tulys.

Įdomi J. Tysliavos "istorija": šis šaunus poetas (į JAV emigravęs dar anais nepriklausomybės metais, kaip ir Marija Sims-Šimoliūnienė), "Pirmo dešimtmečio" (1928) poetų antologijoj, nežinia, ar bravūros, ar rimta prasme, vietoj autobiografijos parašė taip: "Autobiografija? Kam? Mano tauta jau seniai išmirus, o kalba, kuria norėčiau rašyti – užmiršta". Toji kalba, vėliau jis yra sakęs, prūsų kalba. Tada jis nusiskundė, kad jo "kalba užmiršta", o dabar knygos rengėjai "užmiršo" ir jį patį.

Minint "užmirštus", praleistus, dar būtų galima pasigesti ir daugiau asmenų pagal tą principą: "Jeigu yra knygoje tas, kodėl nėra ano? "Jeigu yra J. Prunskis, kodėl nėra Stasio Ylos, nacių suimto užstatu į Stutthof'ą, išleidusio kaceto eilėraščių rinkinį "Sutryptame kely", atsiminimų užrašus "Žmonės ir žvėrys", kurie kai kuriais atžvilgiais vertesni už garsųjį Balio Sruogos "Dievų mišką", mūsų kultūros žmonių studiją "Vardai ir veidai" ir kt.

Jeigu yra M. Tubelytė, kodėl nėra Karolės Pažėraitės, jeigu yra Alg. Gustaitis, kodėl nėra Vlado Butėno-Ramojaus?

Nukentėjo ir poetai, gyvenę (ar tebegyveną) kur nors pasaulio pakrašty, o ne J. Amerikos Valstybėse – Laimis Švalkus, Česlovas Valdemaras Obscarskas (negi Anglija "pasaulio pakraštys?"). Australijoj – Aleksandras Mauragis, A. Gasiūnas kol kas irgi turės pasitenkinti tik "Trečiųjų vainikų" ar kultūros almanachų puslapiais, nepatekę į didįjį "egzodo" būrį.

Į lietuvių egzodo rašytojų tarpą gal būtų tikęs ir anų "prieškarinių" laikų JAV visuomenės veikėjas, literatūros kritikas, publicistas Jonas Šliūpas; sovietams artėjant prie Lietuvos "išvaduoti" antrą kartą, pasitraukė į Vakarus ir netrukus, 1944 m. lapkričio 6 d., mirė Berlyne, palaidotas Čikagoje. J. Šliūpas, kad ir trumpai tepatyręs egzodo, autorius istoriografinio veikalo "Lietuviškieji raštai ir raštininkai", gal labiau būtų vertas patekti į "egzodo" rašytojų tarpą, negu, sakysim, Aleksandras Tenisonas, parašęs tik savo giminės istoriją ir jokių literatūros veikalų.

Knygos redakcija ir leidėjai džiaugiasi, kad "Į Lietuvą grįžta" ne tik išeivijos rašytojų kūryba, t.y. knygos; su šiuo autobiografijų leidiniu, esą, bus grįžę ir rašytojai, apie kuriuos maža težinota, arba nieko, o daugiausia vienašališkai, tendencingai. Dabar ne tik Lietuvos skaitytojas, bet ir rašytojai pamatys, kad "Egzodo rašytojų autobiografijos – tai sunkus ir skaudus jų kelias iš sovietų okupuoto savojo krašto į Vakarus – per išvietintųjų asmenų stovyklas (Vokietijoje, Austrijoje) į užjūrio kraštus (Angliją, Australiją, JAV, Kanadą) ar į Vakarų Europą; tai kūrimasis šiuose kraštuose, darbas ir mokymasis, dalyvavimas visuomeninėje lietuvybės veikloje, tai **ištikimybė tautai, kalbai, kultūrai, kūrybai."** (Mūsų pabraukta).

Gera, kad leidėjai visa tai pamatė ir savo skaitytojui pasakė. Lietuvoje recenzentai, aptardami autobiografijų knygą, džiaugiasi,. jei ne "naują Ameriką", tai bent Amerikoje "naują Lietuvą" radę.

Dvidešimtojo amžiaus dviejų šėtoniškų grumtynių eigoje, lietuvių istorijoje neregėtos tragedijos, įvyko nuostabūs dalykai. Tai ne žydiško tautos pasitraukimo "iš nelaisvės namų", klaidžiojančios tyruose, pasimetusios ir nerandančios "pažadėtosios žemės", egzodas. Lietuviai, pasitraukę iš savo gimtosios žemės, išsinešė ir atkūrė lyg ir kitą, "atsarginę" Lietuvą, kurios apgyvendinimui geografas Kazys Pakštas buvo pasišovęs ieškoti tinkamos teritorijos. Pasirodė, kad tokią salą sunku surasti, o ir nebūtinai jos reikia lietuviškajai diasporai kūrybiškai egzistuoti. Ir tarp svetimųjų susibūrę lietuviai sugebėjo susikurti savo Lietuvą, gana atsparią nutautėjimui, nesužalotą komunistinių bacilų, be servilizmo kompleksų ir be beteisio "plačios tėvynės" tarno simptomų.

(Bus daugiau)

Prisimenant šauniąją Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventę Vilniuje 1994 m. liepos 10 d. Joje su šia vėliava dalyvavo ir torontiškis Prisikėlimo parapijos choras **Nuotr. Alf. Laučkos**

Iš tremties grįžusi akademija

Lietuvių katalikų mokslo akademija, apimanti mokslines pajėgas išeivijoje ir Lietuvoje, grįžusi į Tėvynę tęsia plačios apimties darbus

Lietuvių katalikų mokslo akademija (LKMA) yra mokslinio tyrimo institucija, telkianti visų mokslo sričių katalikiškos pasaulėžiūros lietuvius mokslininkus, gyvenančius Tėvynėje ir už jos ribų, siekiančius mokslo, krikščioniškosios minties ir kultūros vienybės.

LKMA įsteigta tarpukario Lietuvoje 1922 m. rudenį, taipgi pusmečiu vėliau negu Lietuvos universitetas. Kaip ir daugelio katalikiškos pakraipos įstaigų bei organizacijų, LKMA veiklą 1940 m. nutraukė pirmoji sovietinė okupacija.

Po 16 metų pertraukos Lietuvos atstovo Paryžiuje dr. Stasio-Antano Bačkio iniciatyva 1956 m. LKMA buvo atkurta išeivijoje. Jos centru pasirinkta Roma, kur jau veikė lietuviška Šv. Kazimiero kolegija.

1990 m., sušvelnėjus politiniam klimatui, katalikiška Akademija atkuriama Lietuvoje. Plečiantis darbų apimčiai, gausėjant narių skaičiui, reikėjo Akademijos centrą turėti čia pat – Lietuvoje. 1991 metų pabaigoje buvo suorganizuoti korespondenciniai rinkimai į centro valdybą tik iš Lietuvoje gyvenančių narių, o 1992 m. kovo 7 d. – buvo paskelbti balsavimo rezultatai ir LKMA centras perkeltas į Lietuvą.

Šiuo metu LKMA turi 758 narius. Užsienyje gyvena 224 nariai. LKMA nariais gali būti turintys mokslinį laipsnį – nariai mokslininkai ir baigę aukštąjį mokslą – nariai pagalbininkai. Už ypatingus nuopelnus pakeliami akademikais (per visą LKMA veiklos istoriją jais buvo išrinkti 37 nariai, iš jų šiuo metu gyvų tėra tik 16) ir garbės nariais (jais buvo pakelti 6 nariai).

Jau išeivijoje Akademijos veiklos plėtimui nutarta didesnėse lietuvių gyvenamose vietose kurti LKMA židinius – Čikagoje, Niujorke, Bostone, Detroite, Montrealyje, Toronte, Deitone, Otavoje, Putname, St. Petersburg Beach, Los Angeles... Tokių židinių nebuvo tarpukario Lietuvoje. Trečiuoju LKMA veiklos laikotarpiu – atkūrus Akademiją Lietuvoje – irgi steigiami židiniai, pavadinti skyriais. Jie įsteigti Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Panevėžyje, Anykščiuose, Alytuje, Utenoje. Kai kuriuose skyriuose, pavyzdžiui, Vilniaus, veikia įvairių mokslų – sociologų, pedagogų, istorikų, medikų, žemės ūkio ir kt. sekcijos.

Mokslinės sekcijos organizuoja seminarus ir net konferencijas, skaito paskaitas visuomenei, dalyvauja radijo bei televizijos laidose, rašo ne tik mokslinius, bet ir populiarius straipsnius periodinėje spaudoje. Moksliniai LKMA narių darbai spausdinami Akademijos leidinių serijose: "Negęstantys žiburiai" (biografijos), "LKMA metraštis", "Lietuvių literatūros studijos", "Lietuvos istorijos šaltiniai" ir "LKMA suvažiavimo darbai".

Svarbiausias, sutelkiantis LKMA narius renginys – LKMA suvažiavimas. Tarpukario Lietuvoje jų buvo trys (Kaune): 1933 m., 1936 m. ir 1939 m.

Užsienyje suvažiavimai buvo rengiami įvariose vietovėse. Pagrindinis ten vykusių vienuolikos suvažiavimų organizatorius buvo kun. prof. dr. Antanas Liuima, SJ, ilgametis LKMA pirmininkas, šiuo metu – garbės pirmininkas.

Tik atkūrus Akademiją Lietuvoje, jau 1991 m. Vilniuje įvyko LKMA XV, o 1994 m. Kaune – LKMA XVI suvažiavimas.

Suaktyvėjo LKMA leidybinė veikla. Neseniai išleisti "LKMA Metraščio" VII ir VIII tomai, "Suvažiavimo darbų" XIV tomas. Ką tik pasirodė dar kvepiantis spaustuvės dažais storulis "Suvažiavimo darbų" penkioliktasis tomas. Tai penkioliktojo LKMA suvažiavimo mokslininkų darbai. Čia randame Akademijos garbės pirmininko prof. kun. Antano Liuimos, SJ (Roma), pateiktą LKMA veiklos apžvalgą ir daugybės visame pasaulyje garsių lietuvių mokslininkų straipsnius – iš viso 70 autorių. Rašoma teologijos, filosofijos, kalbos, medicinos, pedagogikos, teisės, psichologijos, fizikos, matematikos ir kitais klausimais.

Adresas: Lietuvių katalikų mokslo akademija, A. Jakšto 9, 2600 Vilnius, Lithuania. **Inf.**

Atsiųsta paminėti

FACES, žurnalas anglų kalba daugiakultūriškumo klausimams, 1995 m. vasara, 16 psl.; red. Heather Rude, leidžia daugiakultūrinių reikalų taryba, 369 Park St. Regina, SK, S4N 5B2. Metinė prenumerata $10.

VILTIS, nr. 1, vol.55, 1955 m. kovas/balandis, žurnalas folkloro ir tautinių šokių puoselėjimui, 24 psl. ir viršeliai, leidžiamas anglų kalba "International Institute of Wisconsin", 1110 N. Old World Third St., Suite 420, Milwaukee, WI 53203-1102 USA. Įsteigtas a.a. Vytauto F. Beliajaus 1942 m. ir daugelį metų redaguotas. Dabartinis redaktorius Aleksander P. Durtka, jr. Šiame nr. rašo Genovaitė Breichmanienė, pateikdama lietuvių tautinių šokių istorinę raidą. Prenumerata metams $20 (amer.) JAV-bėse, kitur $28 (amer.). Atskiro nr. kaina $4.50 (amer.).

LITHUANIA IN THE WORLD, vol. 3, nr. 7, 1995, gausiai iliustruotas, spalvotas, anglų kalba informacinis žurnalas apie įvairias gyvenimo sritis Lietuvoje, perpintas puošniais reklaminiais skelbimais; redaktorius Stasys Kašauskas, leidėjas Du Ka Ltd. Vilniuje, T. Vrublevskio 6, 2600 Vilnius, Lithuania; spausdinamas Vokietijoje.

Augustas Mylė, "UŽRAŠAI 1940–1946", 60 psl. ir viršeliai; karo meto ir permainingo pokarinio gyvenimo dienoraščio santraukos; Lietuvos informacijos instituto leidinys, Vilnius 1995 m. Redaktorė I. Germanovič, tiražas 1000 egz. Kaina sutartinė. Leidinys gaunamas ir Anapilio parapijos knygyne, kaina $3.

Vytautas Cinauskas, TAI KAIP, SŪNAU, TEN LIETUVOJ... eilėraščiai, Vilnius, 1995 m., 104 psl. ir viršeliai; red. J. Riškutė, dail. G. Didelytė. Išleido "Lietuvos aidо" leidykla Vilniuje, tiražas 3000 egz. Posmuose sueiliuoti tremtinio pergyvenimai.

Prisimenant Pasaulio lietuvių dainų ir tautinių šokių šventę Vilniuje 1994 m. Taip žygiavo Kanados lietuviai Vilniaus gatvėmis į Vingio parką karštą liepos 10 d. **Nuotr. Alf. Laučkos**

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Ona Mikulskienė, ilgametė JAV Klivlande veikusio M. K. Čiurlionio ansamblio kanklininkių grupės vedėja, 1983 m. spalio 14 d. mirusio šio ansamblio įsteigėjo kompozitoriaus Alfonso Mikulskio našlė, š. m. gegužės 30 d. išvyko gyventi Lietuvoje. Atsisveikinimą su buvusia savo valdybos nare Lietuvių namuose Klivlande gegužės 21, sekmadienį, surengė DLK Birutės draugija. Su išvykstančia O. Mikulskiene M. K. Čiurlionio ansamblio veiklą dar kartą prisiminė ne tik buvusieji jo nariai, bet ir birutietės, šauliai bei kiti išleistuvėse dalyvavę Klivlando lietuviai.

Lietuvių moterų federacijos Bostono klubas, vadovaujamas Elenos Vasyliūnienės, savo susirinkimus kartais papildo kultūrinėmis programomis. Valdybos pirm. E. Vasyliūnienė, 1982 m. gruodžio 14 d. mirusio žymaus smuikininko Izidoriaus Vasyliūno našlė, š. m. kovo 18 d. įvykusiame klubo narių susirinkime padarė įdomų pranešimą apie Lietuvos profesinio operos teatro tėvu vadinamą tenorą Kiprą Petrauską (1885-1968). Jo talento ir pastangų bei kitų entuziastų talkininkų dėka Lietuvos opera profesinį darbą pradėjo G. Verdžio "Traviatos" spektakliu 1920 m. gruodžio 31 d., N. metų išvakarėse. Šia proga belieka pridėti, kad Lietuvos teatro ir muzikos muziejuje tebėra išsaugota sol. K. Petrausko 1926 m. scenė apranga, dėvėta R. Wagnerio operos "Lohengrin" spektakliuose.

Dalia Noreikaitė-Kučėnienė, čikagietė, apgynusi doktorato disertaciją, pernai Lietuvių fondo lėšomis išleido šiam tikslui parašytą monografiją "Žemaitė Amerikoje", techniniu redaktoriumi pasirinkusi Arvydą Tamulį. Ši 168 psl. leidinį, turintį kietus viršelius, Čikagoje atspausdino Mykolo Morkūno spaustuvė. Monografiją su išsamia bibliografija ir vardynu sudaro penki skyriai: "Dulkėse pradžia, dulkėse pabaiga", "Kodėl ji važiavo į Ameriką", "Moterų veikloje", "Politikų raistas", "Kūrybinis palikimas Amerikoje". Monografiją papildo keturi dar niekur nespausdinti Žemaitės laiškai. Monografijos vertę sustiprina šiemet minima rašytojos Žemaitės (Julijos Beniuševičiūtės-Žymantienės) 150 metų gimimo sukaktis.

XXXIII-sis Klivlando "Dirvos" novelės 1995 m. konkursas turės dvi premijas: I — 500 dolerių, II — 300. Jos bus paskirtos iš ilgamečio šių premijų mecenato a.a. Simo Kašelionio pomirtinio palikimo, kurį tvarko korporacija "Neo-Lituania". Tradiciniame konkurse dabar kviečiami dalyvauti Lietuvoje ir bet kur užsienyje gyvenantys lietuviai rašytojai. Jiems leidžiama pasirinkti novelės turinį, temą ir pobūdį. Ji betgi negali būti trumpesnė kaip 15 mašinraščio puslapių su dvigubu tarpu tarp eilučių. Konkursines noveles, parašytas mašinėle, reikia pasirašyti slapyvardžiu. Tikroji autoriaus pavardė su vardu, adresu ir telefonu įdedama užklijuotan vokelin, ant jo užrašant tą patį slapyvardį. Konkurso rengėjai įspareigoja atidaryti tik premijas laimėjusių autorių vokelius. Nepremijuotų novelių rankraščiai bus grąžinti tik jų prašantiem konkurso dalyviam nurodytu adresu. Konkursui skirtas noveles reikia atsiųsti iki 1995 m. rugsėjo 15 d. (pašto antspaudo data) šiuo adresu: Dirva, novelės konkursas, P. O. Box 19191, Cleveland, Ohio 44119-0191, U.S.A. Premijas paskirs trijų narių vertintojų komisija paprasta balsų dauguma.

Jeronimo Kačinsko, Bostone gyvenančio kompozitoriaus, vardu buvo pavadinta vaikams skirta II-ji muzikos mokykla Klaipėdoje, mininti sidabrinę veiklos sukaktį. J. Kačinsko muzikos mokykla turi septynis choreografijos, fortepijono, styginių, pučiamųjų bei kitų instrumentų skyrius. Mokyklą lanko 600 moksleivių, o su jais dirba 112 pedagogų. Mokyklą garsina berniukų ir jaunuolių choras "Gintarėlis", tarptautinių konkursų laureatas, ir dažnai koncertuojantis vaikų dainų bei šokių ansamblis "Subatėlė". Jo vardo suteikimu šiai muzikos mokyklai J. Kačinskas buvo pagerbtas už 1929 m. baigtą Klaipėdos konservatoriją, kelerių metų pedagoginį darbą šioje institucijoje ir įsteigtą simfoninį orkestrą.

Juozo Paukštelio literatūrinę premiją už geriausią 1995 m. prozos kūrinį kaimo tema Pakruojo rajono savivaldybė paskyrė rašytojui Algimantui Zurbai už romaną "Savūnė". Ši premija, įsteigta prieš gerą dešimtmetį dar sovietinio stiliaus "Nauju ūkiu" pavadinto kolchozo, būdavo skiriama kas antri metai. Ji nutrūko užsidarius "Naujam ūkiui". Dabar ją vėl atgaivino Pakruojo rajono savivaldybė.

Lietuvos mokslų akademijoje buvo surengtos sutiktuvės dviem prof. Vytauto Merkio pernai išleistom knygom — "Draudžiamos lietuviškos spaudos kelias 1864-1904" ir "Knygnešių laikai 1864-1904". Atrodo, kažkas tada nebuvo pastebėjęs spaudos draudimo atšaukimo sukakties ir autoriaus amžiaus šešiasdešimtpenkmečio. Šių knygų pavėluotas sutiktuves giesme pradėjo Lietuvos knygnešių draugijos globojamų Nevėžio ir Pavilnio mokyklų moksleiviai. Jas recenzavo bibliografė Stasė Matulaitytė, Vilniaus universiteto dėstytoja. Koncertinę sutiktuvių dalį atliko Margaritos Gedvilaitės vadovaujamas Vilniaus pedagoginio universiteto kamerinis darbuotojų ir dėstytojų choras.

Klaipėdos muzikinis teatras birželio 9-11 d.d. aplankė vilniečius su G. Verdžio opera "Traviata", I. Kalmano operete "Bajaderė" ir A. Spidavekijos muzikine pasaka "Pelenė". Pagrindinis vilniečių dėmesys teko "Traviatai", kurios premjera Klaipėdoje, laikantis lietuvių tradicijos, įvyko 1994 m. gruodžio 31 d. Opera buvo dainuojama italų kalba. Mat dirigentu buvo pakviestas italas Dante Anzolini. Geri buvo sopranas Gražina Miliauskaitė — Violeta ir baritonas Vytautas Juozapaitis — Žermonas. Jiems betgi neprilygo Alfredą dainavęs latvis tenoras J. Kalėjis. Operai buvo panaudota pagal dail. Liudo Truikio paliktus eskizus atkurta scenografija ir apranga.

Juozo Grušo "Barboros Radvilaitės" naują spektaklį Vilniaus žemutinės pilies valdovų rūmų pamatų liekanose paruošė rež. Irena Bučienė. Esą ta vieta pernai labai tiko Justino Marcinkevičiaus "Mindaugui", o dabar žila senove padvelks ir J. Grušo "Barboros Radvilaitės" pjesėn įjungta jos meilės legenda. Premjerinis šio pastatymo spektaklis buvo birželio 24 d. Šiame pastatyme Barborą Radvilaitę vaidino Eglė Aukštakalnytė, Žygimantą Augustą — Vytautas Rumšas, karalienę Boną — Regina Paliukaitytė, juokdarį — Povilas Budrys, arkiv. Dzerkovskį — Donatas Banionis, Pagedą — Audrius Chadaravičius. Muziką sukūrė kompozitorius Bronius Kutavičius, kostiumus — dail. Virginija Idzelytė-Dautartienė. "Barboros Radvilaitės" spektaklis su naujais vaidmenų atlikėjais Vilniaus žemutinės pilies valdovų rūmų pamatuos šią vasarą bus pakartotas keletą katrų, kad jį galėtų pamatyti rūmų griuvėsius lankantys turistai. Pasak rež. Irenos Bučienės ir rūmų griuvėsiai turi tarnauti istorijai.

III-ji Lietuvos politinių kalinių bei tremtinių dainų ir poezijos šventė "Leiskit į Tėvynę" įvyko birželio 17 d. Panevėžyje, Skaistakalnio parke. Ji buvo pradėta Mišiomis Švč. Trejybės šventovėje, nuo jos dalyviams nužingsniavus Skaistakalnio parkan. Ten šventės dalyvius pasveikino Panevėžio burmistras T. Josas. Žodį tarė ir Tėvynės sąjungos vadas V. Landsbergis. Iš lėktuvo buvo pabarstyta daržėlių ir pievų žiedų. Lietuvos rašytojų sąjungos pirm. V. Sventickas pranešė, kad premija už pasipriešinimo metų poeziją buvo paskirta jaunai su partizanais žuvusiai poetei D. Glemžaitei. Ta premija buvo įteikta jos artimiesiems. Chorai dainavo ir giedojo "Leiskit į Tėvynę", "Parveski, Viešpatie", "Ulonai, ulonai" bei kitas panašias dainas ar giesmes. Tarp giesmių ir dainų savo eilėraščius skaitė A. Sučylienė, V. Cinauskas, J. Kinderis, A. Paulavičius, G. Iešmantas ir iš Australijos atvykusi L. Šimkutė. Išeivijos vysk. Paulius Baltakis, OFM, ir Panevėžio vysk. Juozas Preikšas pašventino duonos, kurią laužė ir po gabalėlį dalijosi šventėn susirinkusieji. Atsisveikinant dirigento lazdelė buvo įteikta klaipėdiečių atstovams. Mat kita tokia politinių kalinių poezijos ir dainų šventė 1997 m. pavasarį bus surengta Klaipėdoje. **V. Kst.**

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.
SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	6.13%
180-364 d. term. ind.	6.13%
1 metų term. indėlius	6.13%
2 metų term. indėlius	6.25%
3 metų term. indėlius	6.25%
4 metų term. indėlius	6.25%
5 metų term. indėlius	6.50%
1 metų GIC-mėn.palūk.	6.00%
1 metų GIC-met. palūk.	6.25%
2 metų GIC-met. palūk.	6.50%
3 metų GIC-met. palūk.	6.50%
4 metų GIC-met. palūk.	6.50%
5 metų GIC-met. palūk.	6.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.50%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	6.75%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.50%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	4.00%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	8.50%
Sutarties paskolas nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	8.00%
2 metų	8.00%
3 metų	8.25%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 58 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:
• ELEKTROS INSTALIACIJAS • VĖSINIMO SISTEMAS
Taisau visų rūšių
• ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES
• DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS ĮRENGIMUS
Skambinti **Vytui tel. 200-8960** arba **236-9071**, Toronte.
Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrines šildymo ir A/C sistemas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklas
• Šaldymo sistemas, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti **R. Jareckui**
tel. 416-370-3539Toronte
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti).

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 416-251-4864, 416-251-4025, 416-251-4824
Namų: 905-277-0814
2334 Lakeshore Boulevard West, antras aukštas
Toronto, Ontario M8V 1B6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Countrywide
WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

4889 Dundas Street West, Suite 102,
Etobicoke, Ontario M9A 1B2
Tel. 416 767-9000 FAX 416 239-6228

DRAUDA
Gyvybės – verslo – namų – automobilių – sveikatos – kelionių – pensijų (RRSP, RRIF)
Greitas ir tikslus patarnavimas. Skambinkite
JUOZUI EIMIUI RAMUI
tel. 239-7733
namų 766-5857 FAX 234-5187
CHOLKAN INSURANCE BROKERS LIMITED
3836 BLOOR ST. W., ETOBICOKE, ONTARIO M9B 1L1
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

SPORTAS

Politinis krepšinio kamuolys

KAZYS BARONAS, Vokietija

Šiemetinės 29-sios Europos krepšinio pirmenybės Graikijos sostinėje turėjo politinį atspalvį. Toli pavyzdžių ieškoti nereikia: buv. Jugoslavijos rinktinės demonstracija prieš medalių įteikimo iškilmę bei liepos 3 d. naktį Belgrade įvykusi demonstracija, gal dar didesnė už 1991 m. kovo 9 d., kai opozicija protestavo prieš prezidento Miloševičiaus vedamą politiką.

Specialus "Frankfurter Allgemeine Zeitung" korespondentas rašė, kad gatvėse buvo girdimi šūviai, visą naktį kaukė sirenos, gatvės buvo pilnos automašinų, džiūgaujančios minios. Taip džiaugėsi serbai, laimėję prieš Lietuvą baigminiame krepšinio susitikime ir įsigiję Europos meisterio vardą. Kodėl serbai išėjo demonstruoti? Atsakymas paprastas: buv. Jugoslavija jau 1992 m. buvo atskirta nuo visų tarptautinių sportinių rungtynių, ir tik 1994 m. tie varžtai atsileido.

Deja, ne visi džiaugėsi serbų pergale – 19 tūkst. graikų žiūrovų perėjo į Lietuvos pusę, švilpimu palydėjo buv. Jugoslavijos himną ir skandavo Lietuvos vardą. Pikti ir nebesusivaldę serbai dar tą pačią naktį išdaužė Graikijos pasiuntinybės langus Belgrade, apvertė graikiškus automobilius, o Belgrado radijo pranešėjas pasiūlė boikotuoti Graikijos atostogines vietoves.

Iš tikrųjų buv. Jugoslavijos rinktinė buvo sudaryta vien tik iš serbų žaidėjų, su serbijos ženklu, kiriliška "S" raide, dvigubu ereliu. Savo pergalę baigė trijų pirštų rankų pakėlimu. Tai "čestnikų" sveikinimo ženklas. Europos televizijos sportinis kanalas neparodė pabaigos iškilmių. Vokiečių spauda rašė, kad ir Kroatijos televizija nutraukė iškilmių filmavimą, parodydama Kroatijos krepšininkų protestą prieš tokią serbų elgseną. Kitaip reagavo Serbijos televizija ir radijas, pavadindamos liepos 3 d. pergalę prieš Lietuvą Serbijos triumfu bei šūkiais: "Mes vėl nugalėjome Europą!"

Prieš pirmenybes daugelis buv. Jugoslaviją, Kroatiją, Rusiją ir Lietuvą laikė geriausiais. Galvota net, kad baigmėje susitiks serbai ir kroatai. Tuomet sportas gal būtų buvęs susitaikymo tiltu. Bet gerai, kad tos dvi tautos nesusitiko sporto aikštėje. Mat Lietuva pusbaigmėje įveikė Kroatiją, o serbai Graikiją. Visiškai teisingai vokiečiai rašė, kad Atėnų krepšinio aikštė būtų galėjusi virsti "bokso ringu", paliesdama taipgi serbų bei kroatų žiūrovus.

Buvo smagu matyti didelę Lietuvos krepšinio mėgėjų grupę ir ant kepurių užrašą "Lietuva", girdėti skandavimą "Lietuva", žiūrėti į rankose laikomas trispalves. Graudu buvo stebėti A. Sabonį, matant per jo skruostą riedančias ašaras, kai jis teisėjo buvo neteisingai nubaustas ir turėjo palikti aikštę. Tuo laiku serbai dar pirmavo 87:83 pasekme, o buvo likusios dar 2.5 žaidimo minutės. Televizijos aparatas tuoj pat buvo atsuktas į Arvydą, nes mūsiškis yra geriausias Europos vidurio puolėjas ir žiūrovų labai mėgstamas. Nenuostabu, kad teisėjo sprendimas buvo palydėtas garsiu "bū" šauksmais, žvilpimu, mėtomais į aikštę pinigais. Po rungtynių prie teisėjo artinosi Š. Marčiulionis ir A. Sabonis, tačiau jį apsaugojo policija.

Ir graikai išmoko ištarti mūsų tėvynės vardą, baigmės rungtynėse skanduodami kartu su lietuviais "Lietuva, Lietuva". Moralinis Europos vyrų krepšinio pirmenybių laimėtojas iš tikrųjų buvo mūsų tėvynė.

Veteranų žaidynės

Vienuoliktose pasaulio veteranų žaidynėse liepos 13-17 d.d. Buffalo mieste, NY, dalyvavo ir Lietuvos sportininkai. Vitalija Bružienė 10 km "Cross country" bėgime laimėjo 17-tą vietą (58: 28); Stasys Cirba (49:59). Danutė Ščepanskienė disko metime užėmė 4-tą vietą (37 m. 14 cm), Birutė Keršulienė – 8-tą; Kęstutis Vislavičius ieties metime 6-tą vietą (53 m. 30 cm), A. Vilčinskienė ir M. Petrauskienė taipgi reiškėsi disko metimo varžybose.

R. Musteikis

Moneta žaidynėms atminti

Lietuvos konsulato Kanadoje pranešimu, Lietuvos bankas numato išleisti proginę monetą, skirtą Penktosioms pasaulio lietuvių sporto žaidynėms, kurios įvyks liepos 30 – rugpjūčio 5 d.d. Lietuvoje. Moneta (10 litų), pagaminta iš vario–nikelio lydinio, vienoje pusėje vaizduos žemės gaublį ir su degalu bėgantį sportininką; kitoje – Vytis; briaunoje užrašas "Lietuviais esame mes gimę". Papildomų informacijų teikia Lietuvos banko kasos departamento numizmatas Vyt. Aleksiejūnas, tel. 370-2-224-647; faksas 370-2-626-992.

Dr. Gina J. Gincauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Laukia atvykstančių

ŠALFASS pranešimu, V–tosiose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse liepos 30 – rugpjūčio 9 d.d. Lietuvoje dalyvaus daugiau kaip 500 iš viso pasaulio sportininkų, tarp kurių apie 70 iš Kanados. Lietuvai atstovaus daugiau kaip 4000 įvairių sporto šakų varžovų.

Organizacinio komiteto darbo grupės vadovas Rimas Girskis praneša, kad naujasis bendrabutis jau parengtas varžybų dalyvių apgyvendinimui, stovi ir nauji baldai. Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo datai pažymėti liepos 6–8 d.d. per Lietuvą važiuos dviratininkai. Žaidynių fakelas bus uždegtas liepos 11 d. Kaune prie Nežinomojo kareivio kapo, bus nešamas aplink Lietuvą ir atneštas į žaidynių atidarymo iškilmes Vilniuje, Kalnų parke liepos 30 d., 9 v. vak. Išeivijos dalyviai, nespėję pateikti anketų ir nuotraukų, tai galės padaryti atvykę į žaidynes. **A.Š.**

V-jų pasaulio lietuvių sporto žaidynių renginių programa

Liepos 6-8 d.d. dviratininkų žygis po Lietuvą; **liepos 11 d.** V PLSŽ fakelo uždegimo apeigos Kauno karo muziejaus sodelyje. Pradžia 6 v.v.; **liepos 11–30 d.d.** bėgimas aplink Lietuvą; **liepos 29 d.** Aviacijos šventė Vilniaus tarptautiniame orauostyje. Pradžia 12 val.; Tarpvalstybinės futbolo rungtynės Lietuva – Gudija centriniame "Žalgirio" stadione. Pradžia 7 v.v.; **liepos 30 d.** Mišios arkikatedroje. V PLSŽ vėliavos šventinimas. Pradžia 11 val.; bėgimas Medininkai–Vilnius. Pradžia 12 val., baigmė – Antakalnio kapinėse; žaidynių atidarymo eitynės iš Nepriklausomybės aikštės. Pradžia 6 v.v.; **liepos 31 d.** Pasaulio lietuvių sporto sąjungų kongresas. Vilnius, vyriausybės rūmuose. Pradžia 12 val.; Lietuvos respublikos vyriausybės priėmimas Vilniuje, Menininkų rūmuose. Pradžia 7 v.v.; **rugpjūčio 1 d.** Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto priėmimas Trakų pilyje. Pradžia 7 v.v.; **rugpjūčio 2 d.** grožio konkursas "Gražiausia pasulio lietuvaitė–95", Operos ir baleto teatre. Pradžia 7 v.v.; **rugpjūčio 3 d.** sporto veteranų forumas Kauno muzikiniame teatre. Laisvės al. 91. Pradžia 4 v.v.; **rugpjūčio 4 d.** dailiojo čiuožimo parodomosios varžybos, Kaunas, Žiemos sporto rūmai, Vileišio al. 1, 7 v.v.; **rugpjūčio 5 d.** V pasaulio lietuvių sporto žaidynių uždarymas S. Dariaus ir S. Girėno sporto centro stadione. Pradžia 5 v.p.p.

Organizacinis komitetas

Skautų veikla

• "Romuvos" stovykla liepos 30 d. – rugpjūčio 12 d. Pirmą savaitę stovyklauja skautai-tės ir visi vyresni. Antrą savaitę vilkiukai, paukštytės ir kiti mažieji. Juos tėveliai turės atsiimti rugpjūčio 12 d., 12 v. Stovyklos viršininkai: pirmą savaitę s. M. Rusinas, antrą – ps. I. Paškauskienė. Dvasios vadas ir instruktorius v.s. fil. kun. A. Saulaitis, SJ; komendantai sk.v.v. sl. L. Narušis ir ps. A. Puzerytė. Stovyklos ženkliuko konkursą laimėjo sk. Darius Sonda.

• Sesę R. Vanagaitę, netekusią senelio, "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai nuoširdžiai užjaučia. **M.**

Parduodant ar perkant nekilnojamo turto nuosavybę, visais atvejais prašau kreiptis į mane, skambinant bet kuriuo metu.

1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
(2 blokai į vakarus nuo Lietuvių namų)

TEODORAS STANULIS
RE/MAX West Realty Inc.
tel. **416 769-1616,** namų tel. **416 231-4937,**
nešioj. tel. **416 802-1029,** FAX **416 769-1524.**

EGLINTON-CALEDONIA rajone parduodamas atskiras 3 vienetų-butų namas. Idealus viengungiui išnuomojant 2 butus už $1500 mėnesiui. Įmokėjimas $10,950.
SCARLETT-LAMBTON rajone turiu keletą savininkų, norinčių parduoti 2-3 miegamųjų butus (condominiums). Prašau teirautis pas mane.
SĄŽININGAS, GREITAS IR GARANTUOTAI MALONUS VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS VISAIS PARDAVIMO-PIRKIMO REIKALAIS. NEMOKAMAS NAMŲ ĮVERTINIMAS

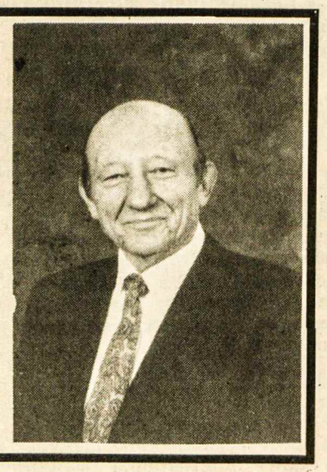

AMBER GLOBUS LTD.
/GINTARAS EXPRESS/

2230 Lakeshore Boulevard West
Etobicoke, Ontario M8V 1A5 *(Humber Bay Plaza)*
Tel: (416) 255-8603 Fax: (416) 255-8220
Vasaros darbo laikas:
pirm. - penkt. **9 v.r. - 6 v.v.,** šešt. **10 v.r. - 4 v.p.p.**
Mūsų atstovai:
Hamiltone – Alfredas Zorkus, tel. (905) 522-9966
Montrealyje – Žaklina, Maris Kemzane, tel. (514) 637-9495

Siuntiniai laivu:	
1 kubinė pėda	$7.00 plius $14 pristatymas
arba	
1 kg	$1.50 plius $14 pristatymas

Siuntiniai lėktuvu:	
1 kg	$5.50 plius $14 pristatymas

Siuntiniai išsiunčiami kas antrą savaitę.
Siuntiniai **nemuituojami.**

UŽSAKOME KELIONES Į LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS: nuo $1050

Pervedame pinigus – JAV arba Kanados $ $: 5% plius $14 pristatymas.
Pigiausiomis kainomis persiunčiame automobilius ir kitus stambius krovinius į Baltijos šalis.
Siūlome paruoštus Kanados ir Vakarų Europos šalių produktų maisto siuntinius.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
6.13% už 90-179 dienų term. indėlius	
6.13% už 180-364 dienų term. indėlius	
6.13% už 1 m. term. indėlius	
6.25% už 2 m. term. indėlius	
6.25% už 3 m. term. indėlius	
6.25% už 4 m. term. indėlius	
6.50% už 5 m. term. indėlius	
6.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
6.25% už 1 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 2 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	
6.75% už 5 m. GIC invest. pažym.	
4.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
6.25% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
6.75% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
4.00% už OHOSP (variable rate)	
3.75% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
4.50% kasd. pal čekių sąsk. virš 10.000	
5.00% už Amerikos dol. 1 m. GIC	
4.00% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol.Sav.Acc.).	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo	8.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	7.50%
2 metų	7.50%
3 metų	8.00%
4 metų	8.00%
5 metų (fixed rate)	8.25%
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų (variable rate)	7.50%

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 101 milijoną dolerių

MasterCard ***Kredito kortelė***

*Nemokama narių gyvybės draudą (taupymo sąsk.) pagal santaupų dydį iki **$2,000** ir asmeninių paskolų draudą iki **$30.000.** Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.*

*Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į **LIETUVĄ** ir į kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS:
• **Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.**
• **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.**
• **Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.**

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 416 532-1149

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įrišа knygas bei žurnalus.
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(905) 625-2412

Tony Genys **Sutton GROUP**

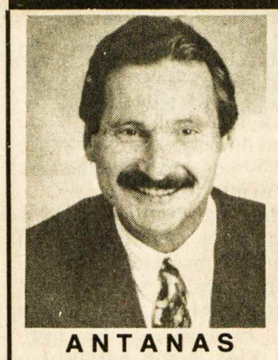

ANTANAS GENYS

PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-905-436-9903 FAX 1-905-728-5745
ALGIS ar STEFA MEDELIAI
Visos paslaugos atsikviečiant jūsų gimines iš Lietuvos. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus. Per 7 darbo dienas jūsų giminėms Lietuvoje tiesiai į rankas perduodam amerikietiškus dolerius.**

KELIONĖS Į LIETUVĄ
visuomet geriausiomis kainomis per Amsterdamą, Berlyną, Frankfurtą, Helsinkį, Kopenhagą, Londoną, Paryžių, Prahą, Varšuvą arba per kitus jūsų pageidaujamus miestus ir įvairias oro linijas. Didelis pasirinkimas. *Labai greitai parvežam viešnagei jūsų gimines iš Lietuvos.*

DĖMESIO! NUPIGINTA:
VILNIUS – $819 plius mokesčiai.
Rugsėjo 8, grįžimas rugsėjo 16, 23 ir 30 d.d.

KELIONĖS Į VISUS KITUS KRAŠTUS.
TEIRAUKITĖS APIE ĮVAIRIUS BILIETŲ IŠPARDAVIMUS.
Dėl smulkesnės informacijos kreipkitės trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 5 v.p.p. į Algį Medelį asmeniškai arba kasdien nuo 10 v.r. iki 6 v.v. į Marijį (angliškai, rusiškai arba lenkiškai).

UNITY TRAVEL, 1558 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A4
Tel. 416-538-6570 ALGIS
FAX 416-538-9657 MEDELIS

Stovyklose auga ir bręsta nauji lietuviško gyvenimo veikėjai. Nuotraukoje lietuviškai kalbantys vaikai jiems skirtoje "Kretingos" stovykloje 1995 m. liepos 3-15 d.d. **Nuotr. A. Kaknevičiaus**

SKAITYTOJAI PASISAKO

DĖKOJA "KREGŽDUTĖ"

Mieli Tautiečiai,
viengenčiai Kristuje,

esame giliai sujaudinti Jūsų dėmesio mūsų "Kregždutei", tariame nuoširdų ačiū už paramą šiam kukliam, kol kas dar vieninteliam katalikiškos-tautinės krypties laikraštukui vaikams Lietuvoje. Jūsų parama padės mums išspręsti nemažai problemų, iškylančių katalikiškai spaudai dabartinėje Lietuvoje. Tas lėšas naudosime racionaliai, taupiai, iki paskutinio cento skirdami savo skaitytojų labui, ir toliau stengsimės, kad mažieji lietuvaičiai labiau pamiltų Dievą, Tėvynę, diegsime krikščionišką moralę.

Dėkojame Jums, teatlygina Jums visiems Aukščiausias gausia Dangaus palaima, sveikata, ištverme.

Milda ir Vygandas Račkaičiai,
"Kregždutės" redaktoriai,
Anykščiai

LAISVĖS KOVŲ ŽINYNAS

Jau keleri metai skaitau Jūsų laikraštį. Jį nan prenumeruoja Gerda ir Albinas Tarvydai Toronte. Ačiū Jums, kad laikotės, kad išlaikote informacijos dorą, kuri Lietuvoje dažnai dezorientuojanti. Laikas mus pakeitė, matyt, ir atkeis, bet jo dar prireiks nemažai...

Bene reikšmingiausias mūsų kėlimosi darbas – informacijos tiesa ir dora. Prie šio darbo prisidedu ir aš.

Esu sumanęs, suprojektavęs ir (kartu su daugiau kaip 100 bendradarbių) bebaigiąs parengti enciklopedinį piliečio žinyną "Lietuvos naikinimas ir kova 1940–1991 metais". Įvardijame, sisteminame, aprašome genocido ir kovos su juo Lietuvoje reiškinius, jų metodus, būdus ir priemones, labiausiai paveikusius mūsų savimonę. Šio darbo drįsau imtis todėl, kad esu išdirbęs Enciklopedijų leidykloje 20 metų ir kad manes nepatenkina mūsų istorikų mokslo pradžia ir pabaiga laikomi vien tiktai čekistų dokumentai: man svarbiausia – tautos atmintis. Ji dar neišnykusi, bet nepaprastai sparčiai nykstanti, todėl skubu ją nutverti nors už "uodegos galiuko", užprogramuoti vėlesniems tyrimams, kai Lietuva sustiprės.

Izidorius Ignatavičius,
Vilnius

VERTINGI STRAIPSNIAI

Nuoširdus ačiū už siunčiamą man laikraštį "TŽ". Aš jį perskaitęs stengiuosi apdalinti kaimynus, o kartais siunčiu ir toliau iš Garliavos. Malonu jį gauti. Jame randu daug vertingų straipsnių. Kai kuriuos nešu istorijos mokytojams. Ypač sudomino kai kurie, manyčiau, istoriniai apmąstymai apie žydų vykdytą Lietuvoje genocidą, apie "Armijos krajovos" veiksmus prieš lietuvius.

A.a. Tėvelis, kuris žuvo kasykloje Vorkutoje, pasakojo, kad Lietuvoje iki 1940 metų lietuviai su žydais sutarė. Nebuvo vykdomi žydų pogromai, kaip kitose Europos valstybėse. Mes buvome ištremti Sibiran 1941 m. birželio 14 d.

Kartais norisi išlieti tą visą sielos miglą, kuri ją verčia ašaroti, kai matai apie savo tautą skleidžiamas neteisybes.

Jeigu rasite rašyboje klaidų, atsiprašau, nes mano mokytojas buvo tik maldaknygė Sibire.

M. Babonas,
Garliava

PARAMA RADIJO PROGRAMAI

Lietuvos katalikų radijo "Mažoji studija" nuoširdžiai dėkoja už stiprią ir labai reikalingą Kanados lietuvių katalikų religinės šalpos dovaną – 3,000 Kanados dolerių. Jūsų aukos — tai parama ne tik mūsų redakcijai, bet ir visai Lietuvos Bažnyčiai.

"Mažosios studijos" darbo apimtis — kasdien po valandą. Rengiame laidas religinėmis, visuomeninėmis, kultūrinėmis, apskritai dvasinio gyvenimo temomis. Turime apie ketvirtį milijono nuolatinių klausytojų. Studijos dvasios tėvas — pranciškonas Sigitas Benediktas Jurčys, kitas mūsų bendradarbis — Jums turbūt pažįstamas kun. Julius Sasnauskas, OFM. Pagrindiniai redakcijos darbuotojai yra grynosios kultūros žmonės: filologai Jonas Morkus ir Rūta Tumėnaitė, muzikologė Zita Kelmickaitė, aktorius Gerardas Žalėnas, Algis Latėnas, rašytojas Jurgis Kunčinas ir kiti.

Lietuvos katalikų radijas yra nekomercinė redakcija, todėl išsilaiko vien tik iš aukų. Aparatūrą studijai nupirko organizacija "Kirche in Not" ir Amerikos vyskupų konferencija. Deja, juostiniai magnetofonai nuo didelio apkrovimo pradėjo dažnokai gesti, todėl už Jūsų surinktus ir "Mažajai studijai" paskirtus pinigus pirksime DAT Recorder, t. y. skaitmeninį magnetofoną ir kasečių jam. Tai didelė parama mūsų veiklai, darbo kokybei.

Dar kartą labai ačiū visiems aukotojams už gerą širdį ir supratingumą. Jus sveikina ir dėkoja visi "Mažosios studijos" žmonės. Telaimina Viešpats Jūsų darbus išeivijoje ir teatlygina už Jūsų dosnumą. Kai šalpa mus pasieks, iškart pranešime per radiją apie Jus visai Lietuvai.

Vaidotas Žukas, "Mažosios studijos" vyriausias redaktorius,
Vilnius

TORONTO

Kanados lietuvių katalikų centras paskyrė auką benamių vaikų kaimo *"Vaiko tėviškės namai"* statybai $500 ir *Tremtinių grįžimo fondui* $500.

Už paramą nuoširdžiai dėkoja šių fondų globėja –

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Prof. dr. V. Samonio redaguojamam "The Journal of East-West Business" tarptautiniam moksliniam žurnalui (Rytų-Vakarų verslo bei pokomunistinės ekonomikos sritims) reikalingi padėjėjai-tyrinėtojai (Research and Editorial Assistants, REA), kurie domisi šiomis sritimis bei bent pusėtinai moka nors vieną pokomunistinio pasaulio kalbą ir/arba moka dirbti su kompiuteriais. Šis nepilno laiko darbas duoda labai vertingą patyrimą tarptautinio verslo/ekonomikos tyrimuose ir gali būti atliktas bet kuriuo laiku pagal susitarimą. Tuo besidomintys vyresnių kursų studentai turi išsiaiškinti, ar jie atitinka "Ontario Work-Study Programme" reikalavimus; šiuo reikalu jie turi kreiptis į Angelą Shim-Sidoriak (University of Toronto Career Centre) tel. 416-978-0199. Dėl žinių apie žurnalą ir kitais REA reikalais galima skambinti tiesiog prof. Samoniui Toronto un-to raštinės tel. 416-978-2304. **Inf.**

Dosnūs "TŽ" skaitytojai neužmiršta šio savaitraščio ir savo testamentuose. Gautas pranešimas iš Sudburio, kad ten miręs a.a. Antanas Braškys, paskyręs savo testamentu nemažas sumas įvairiom lietuvių institucijom, parapijom ir laikraščiam, "Tėviškės žiburiams" palikęs $5000. Tai dosni parama savajai spaudai. Velionis gyveno kukliai, dalyvavo lietuvių veikloje kaip eilinis narys, skaitė net keletą lietuviškų laikraščių. Mirė 1995 m. birželio 22 d. Jo palaikų pelenai palaidoti Lietuvoje (Panemunėje) prie motinos kapo.

PADĖKA

Nuoširdi padėka Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo valdybai, pirmajai atsiliepusiai į mūsų vajų ir paskyrusiai dosnią auką.

Kanados lietuvių žurnalistų s-ga

Nori susirašinėti

Adelė Vaitkienė, 59 metų našlė, buvusi tremtinė, norėtų susirašinėti su Kanadoje gyvenančiais lietuviais. Rašyti adresu: Stoties 2-7 Smalininkai, Jurbarko raj., Lithuania.

Registruota masažo terapeutė
Ramona Girdauskaitė, B.Sc., R.M.T.
20 High Park Blvd., Toronte.
Gydomasis masažas ("Craniosacral Therapy")
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 416 536-5437
Su gydytojo nurodymu dauguma privačių sveikatos draudos bendrovių (extended health care benefits) gydomąjį masažą padengia pilnai ar iš dalies.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
1553 Hurontario Street, (į pietus nuo QEW)
Mississauga, Ontario L5G 3H7 **Tel.: (905) 271-7171**
Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais
1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Tel.: 416 530-1070**

Dantų gydytojai
Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.
Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.
Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)
2373 Bloor Street West (Prie Jane St.)
Telefonas **416 763-5677**

Šeimos gydytojas,
dr. Aleksandras Spudas
šiuo metu priima naujus pacientus.
1448 Lawrence Avenue East, Suite 210,
(prie Victoria Park Avenue)
Victoria Terrace Medical Centre, North York, Ont. M4A 2V6
Tel. 416 751-0082

RE/MAX Above the Crowd!®
Juozas (Joseph) NORKUS
#1 KANADOJE
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas.
Daugiau kaip 10 metų turintis pardavimo bei daugiau kaip 20 metų statybos ir remonto patirtį.
Mielai atsakysiu į namų pirkimo, pardavimo ar remonto klausimus.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu
įstaigos tel. 416 769-1616
namų 416 532-5893
Nemokamas namų įvertinimas

NORDLAND EXPRESS

Nemokamas siuntinių paėmimas
Toronte ir apylinkėse susitarus tel. **535-5000**
Hamiltone ir apylinkėse kiekvieną pirmadienį susitarus tel. **1-800-561-3113**
(Tuščias dėžes galite nusipirkti "Talka" kredito kooperatyve, 830 Main St. East)
Wasagoje, Collingwoode, Barrie kiekvieną pirmąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**
Windsore, Londone, Delhi kiekvieną antrąjį mėnesio sekmadienį, skambinti tel. **1-800-561-3113**
St. Catharines, Wellande, Niagaroje kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį skambinti tel. **1-800-561-3113**

Už pietinės Ontario provincijos ribų
Mes jums siūlome naudotis greitu ir nebrangiu U.P.S. (United Parcel Service) patarnavimu siunčiant savo siuntinius į mūsų sandėlius.

Telefono apylinkių numeriai:	Skambinkite U.P.S.
416, 519, 705	1-800-668-7100
613, 514	1-800-465-2876
403, 604	1-800-665-2781

Kainos
Laivu iš Toronto siuntiniai išvežami kas antrą trečiadienį. Siuntinio kainos yra **$7.50** už kubinę pėdą, plius $15 pristatymas, bet kur Lietuvoje (iki 55 kg arba 120 svarų).
Lėktuvu iš Toronto siuntiniai išvežami kiekvieną šeštadienį 10 v.r. Kaina už kg **$4.75** plius $15 už pristatymą bet kur Lietuvoje.

Standartiniai maisto siuntiniai
Nordland Express siūlo jums įvairaus maisto siuntinius, pristatomus per dvi savaites. Skambinkinte mums dėl kainoraščių.
Nordland Express 1650 Bloor Street West, Toronto, Canada M6P 4A8.
Darbo valandos: 9 val. ryto iki 6 val. vakaro visomis dienomis, išskyrus sekmadienius.
Skyrius: 164 Willowdale Avenue, North York, Ontario
(9 val. ryto iki 6 val. vak. nuo pirmadienio iki penktadienio).

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Tel. 416 240-0594
(24 valandas)
FAX 416 248-5922

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.
2 Jane St., Suite 500
(Bloor ir Jane gatvių kampas)
Toronto, Ontario M6S 4W3
Tel. (416) 762-7393
Fax (416) 763-0674
Atstovybės Lietuvoje naujas adresas: Goštauto 4-78
(kitoje Neries upės pusėje nuo "Lietuvos" viešbučio)
Vilnius
Tel. (3702) 22 78 97
Fax (3702) 22 63 68

HOMELIFE
HomeLife/Realty One Ltd. Realtor-Member
FAX 416 763-5097
2261 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1N8
Visais namų pirkimo-pardavimo reikalais jus informuos ir maloniai patarnaus
NIJOLĖ B. BATES
tel. 416 763-5161
(24 val. pager)

AUDRA travel & CRUISES CORPORATION
Vienintelis Kanadoje lietuviškas kelionių biuras kviečia keliauti kartu!
NAUJOVĖS!!!
Bendradarbiaujame su valstybine Lietuvos oro linija LAL. Parduodame bilietus visiems LAL skrydžiams. Kviečiame naudotis LAL ir AUDRA TRAVEL paslaugomis!
Naujas, patogus ir greitas skridimas į Vilnių per Paryžių arba Londoną su **AIR CANADA** ir **LAL** arba **CANADIAN** ir **LAL** kaina **$950** (kan.) + mokesčiai. Vasaros metu – **$1200** (kan.) + mokesčiai. Trys skrydžiai per savaitę, 140 svarų nemokamo svorio.
* * * * * * * * * * * * * * *
* Mūsų įstaigoje galite įsigyti bilietus skridimams su FINNAIR, LUFTHANSOS, KLM, ČEKOSLOVAKŲ, LOT bei kitų planinių bendrovių lėktuvais
* Parduodame ir neplaninius (charterinius) skridimus, kaina į Vilnių gegužės mėnesį pradedant nuo **$699** (kan.)
* Sutvarkome iškvietimus
* Parūpiname vizas
* Parduodame pramogines keliones į šiltus kraštus ir laivais
Kviečiame naudotis mūsų lietuviško biuro paslaugomis
Telefonas 416 533-8443
FAX 416 533-6279
1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada
Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail), nr. 2475066 (wholesale)

DABAR ***perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida***
Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius $15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma	.....	.....
Perkėlimo mokestis - 4%	.....	.....
Pristatymas	....12.00.	....15.00.
Viso	_____	_____
Siuntėjas:	Gavėjas :	
.....	.....	
.....	.....	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą ***Nordland Express*** vardu ir siųskite:
Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.
Daugiau informacijų gausite paskambinę **tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.**

DRESHER
DRAUDA
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.
Nekilnojamas turtas
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius
Nekilnojamo turto įkainojimas
– mortgičių
– mokesčių
– turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį
3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8
Tel. 416-233-3334, 416-231-2661
FAX 416-233-0285
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!
V. DAUGINIS – telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai 416 762-4232, 519 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS*
*GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampas Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416 762-4232 FAX 416 762-5588

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Liepos mėnesio sekmadieniais Mišios Wasagos Gerojo Ganytojo šventovėje yra 10 v.r.

— Ieškomas Anapilio sodybai naudotas sunkvežimis šiukšlių vežiojimui Anapilio žemės ribose. Skambinti klebonijon tel. (905) 277-1270.

— Jau pradėti keltuvo įrengimo darbai. Visais įrengimo darbais rūpinasi H. Adomonis.

— Mišios liepos 23, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Bronių Znotiną, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Stasį Čepą.

Išganytojo parapijos žinios

— Čikagoje įvykusiame išeivijos lietuvių evangelikų-liuteronų sinode birželio 22 d. vyskupu vėl išrinktas H. Dumpys.

— Išganytojo parapijos tarybos pirmininkas E. J. Steponas nuo liepos 23 d. iki rugpjūčio 5 d. atostogauja. Visais parapijos reikalais kreiptis į vicepirmininką V. Drešerį tel. 416 233-3334 arba 416 233-3336.

— Vandai Norvaišienei, paaukojusiai $500, parapija taria nuoširdų ačiū.

— Pamaldas liepos 23 d. laikys kun. A. Žilinskas. Liepos 30 d. pamaldų nebus.

— Pamaldas su Šv. Vakariene rupgjūčio 6 d. laikys kun. A. Žilinskas. Visų pamaldų laikas 11.15 val. ryto. **E.J.St.**

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienį, liepos 16 d. popietėje dalyvavo 229 asmenys. Svečių knygoje pasirašė A. Olienė ir K. Arlauskienė iš St. Petersburg Beach, Fl., I. Kaunietienė iš Kauno, J. Martišius iš Klaipėdos, R. Kozyrovičius (Lietuvos respublikos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Rusijos federacijoje) iš Vilniaus. A. Kozyrovičius iš Niujorko, K. Kozyrovičienė iš Vilniaus, V. Vankevičius de Souza Mello ir R. Vilcek de Souza Mello iš Brazilijos; Gintaras, Vida, Inga Tamkevičiai iš Kauno. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narys T. Stanulis.

— LN valdybos posėdis – rugpjūčio 3 d., ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Toronto Lietuvių namų poilsio stovykla pranciškonų vasarvietėje "Kretinga", Wasagoje, prasidės rugpjūčio 5 d., šeštadienį 12 v.r. ir tęsis iki rugpjūčio 13. Gegužinė įvyks rugpjūčio 12 d. Dėl informacijų skambinti Jonui Vyt. Šimkui 416 231-9425.

— Liepos 28 d., penktadienį, 9.30 v.v. "Lokyje" bus muzikinė vakaronė. Programą atliks Vaclovas ir Valdas.

— LN kultūros komisijos nariai liepos 13 d. dr. G. Bijūnienės namuose turėjo pasitarimą. Dalyvavo Vilniaus dramos akademijos, teatro ir kino fakulteto prof. dr. Marija Malcienė. Ji padarys pranešimą Lietuvių namuose liepos 30 d., 2.30 v.p.p., tema "Lietuvos teatro ir kino praeitis, dabartis ir perspektyvos".

Telšių seminarijai aukojo $200 — E. Juzėnienė.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $100 — R. Bražukienė; $50 — D. K. Batūros.

Anapilio keltuvo vajui aukojo: $150 — R. Bražukienė; $100 — M. Povilaitienė (a.a. dr. Broniaus Povilaičio X mirties metinių proga).

Adomo Jakšto spaustuvei aukojo: $100 — M. A. Empakeriai (a.a. Michalinos Dausienės II mirties metinių proga).

A. a. Adolfui Vanagui mirus, nuoširdžiai užjausdama žmoną Jadvygą, sūnus Algį ir Ramūną, sesutes su šeimomis, Ona Juodikienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

Prisikėlimo parapijos žinios

— "Tikiu" — tai penkios knygutės katalikų tikybos vadovėlio, tinkančio jaunimui ir suaugusiems. Knygutės labai gražiai išleistos Italijoj, yra padėtos ant biuletenio stalo šventovės prieangyje. Prieš penkerius metus parapijai iš Romos prisiuntė jų nemažą kiekį platinti Kanadoje. Parapija už knygutes sumokėjo iš anksto. Dabar, kad jos negulėtų lentynose, prašom visus jas imti, siųsti ir dalinti suinteresuotiems skaitytojams čia ir Lietuvoje. Jas paimant prašome palikti bet kokią auką. Būsim labai dėkingi.

— Liepos 11 d. buvo palaidotas a.a. Vytautas Turūta, 69 m.

— Maldininkų kelionė į Midlandą, Kanados kankinių šventovę, įvyks rugpjūčio 6 d. Kas nori vykti autobusu, gali registruotis parapijos raštinėje. Autobusas išvažiuos nuo mūsų parapijos 12 v. ir grįš apie 7 v.v. Kaina $17.

— "Kretingos" stovyklavietėj, Wasagoj, jau prasidėjo stovykla lietuvių kilmės lietuviškai nekalbantiems ar silpnai kalbantiems vaikams. Ji baigsis liepos 29 d.

— Jaunų šeimų stovykla prasidės liepos 29 d. ir baigsis rugpjūčio 5 d. Informaciją teikia A. Wasowicz tel. 241-2657.

— Mišios liepos 23, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Mariją ir Tadą Normantus; 9.20 v.r. — padėkos intencija; 10.15 v.r. — už a.a. Aldoną Šipelienę, a.a. Stasį ir Rimantą Jakubauskus, specialia intencija; 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

A. a. Broniaus Šopio atminimui Bronė ir Juozas Staniai "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A. a. Broniui Šopiui mirus, užjausdami žmoną, dukteris ir visus gimines, Irena ir Povilas Girniai 'Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Broniui Šopiui mirus, užjausdami žmoną Eufemiją ir dukras su šeimom, L.J. Vitai ir Z.P. Augaičiai "Tėviškės žiburiams" aukojo po $30.

A. a. Vytauto Turūtos atminimui vietoje gėlių Margarita ir Justinas Zubrickai "Tėviškės žiburiams" aukojo $50.

A. a. dr. Broniaus Povilaičio mirties dešimtmetis buvo paminėtas liepos 15 d. Prisikėlimo parapijos šventovėje Mišiomis, kurias aukojo klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, dalyvaujant gausiam būriui velionies giminių bei artimųjų. Duetus giedojo D. Viskontienė ir D. Radtke; Mišių skaitinius skaitė Ina Sungailienė, Paulius Kuras ir viešnia iš Čikagos Ramunė Kubiliūtė.

Po pamaldų parapijos parodų salėje, papuoštoje didele velionies nuotrauka, gėlėmis ir tautine ornamentika, trumpais žodžiais velionis prisimintas trimis požiūriais — apie velionį visuomenininką kalbėjo dr. J. Sungaila, velionį kaipo mokslininką pristatė dr. P. Lukoševičius, kaip artimą bičiulį ir kaimyną — A. Ratavičienė, KLB Delhi-Tillsonburgo apylinkės pirmininkė. Giminių vardu žodį tarė K. Kubilienė, čikagietė. Minėjimo daliai vadovavo R. Kubiliūtė, perskaičiusi ir A. Abromaitienės velionies prisiminimui sukurtą eilėraštį. Našlė Monika Povilaitienė nuoširdžiai padėkojo visiems, padėjusiems šį prisiminimą surengti, ir jame dalyvaujantiems.

Pietūs su vynu, kava ir pyragais suėjimą pratęsė jaukiam visų pabendravimui. **S.**

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" paskutinis numeris prieš atostogas išeis liepos 25 d., o poatostoginis numeris – rugpjūčio 15 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 8 d.

Keturi Lietuvos miestų ir rajonų burmistrai šiuo metu lankosi Kanadoje. Jų lankymąsi finansuoja Ontario valdžia. Paruošta intensyvi programa pagal jų pageidavimus, pabrėžiant mažesnio verslo finansavimo būdus, bendruomeninius paskolų fondus ir bendrą savivaldybių organizaciją ir veiklą. Programos koordinatoriai – Gabija Petrauskienė, Dainora Juozapavičiūtė ir Neil O'Connor, dirbantys įvairiose Ontario ministerijose.

Saulius Nefas, Anykščių rajono burmistras, Tėvynės sąjungos savivaldos pirmininkas ir Savivaldybių dr-jos vicepirmininkas, kartu su Gintautu Gegužinsku, Pasvalio rajono burmistru, lankosi Gravenhursto ir Durhamo savivaldybėse. Kęstutis Jakelis, Kaišiadorių rajono burmistras susipažįsta su Norwich apylinkės savivaldybe. Alfredas Lankauskas, Šiaulių miesto burmistras – Hamiltono burmistro svečias. Visi keturi lankysis ir Orilijoj, kur sėkmingai vykdomos savivaldybės mažesnio verslo plėtojimo paskolų programos. **Liepos 23, sekmadienį,** po Mišių A. Lankauskas ir K. Jakelis Hamiltone, S. Nefas ir G. Gegužinskas Wasagoje susitiks su lietuvių visuomene. Toronte atsisveikinimas su jais įvyks Prisikėlimo parapijos parodų salėje **liepos 25, antradienį, 7 val. vak.** ***Inf.***

Kanados lietuvių bendruomenės XVI-tosios krašto tarybos Toronto apylinkės rinkiminė komisija yra sudaryta šios sudėties: pirm. F. Mockus (tel. 489-7735), nariai — Pr. Vilkelis, Alg. Empakeris, K. Pajaujis ir G. Tumosa. Rinkimai įvyks spalio 1, sekmadienį.

Kanados lietuvių archyvo-muziejaus išlaikymo vajui aukojo: R. Bulovas, E. Daniliūnas, St. Gotsheldas, B. Grinius, B. N. Lukoševičiai, V. Normantas, A. Pietrantonio, A. Streimikis, A. Styga, J. Paršeliūnas. Ačiū visiems. **Valdyba**

Julius Strodomskis, švęsdamas savo 92-jį gimtadienį ir žmonos Elzbietos vardadienį, "Tėviškės žiburiams" aukojo $100.

A. a. dr. Broniaus Povilaičio 10-tųjų mirties metinių prisiminimui Irena ir Petras Lukoševičiai užsakė "Tėviškės žiburius" Lietuvos žemės ūkio akademijai.

A. a. Adolfo Vanago atminimui Stasė Bartusevičienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A.a. Vanda Kralikauskienė-Ivaškevičiūtė, sulaukusi 77 m. amžiaus ir ilgesnį laiką sirgusi, mirė Šv. Juozapo ligoninėje 1995 m. liepos 16 d. Laidotuvių Mišios – liepos 18, antradienį, 10 v.r., Lietuvos kankinių šventovėje. Velionės liūdi jos vyras rašytojas J. Kralikauskas ir kiti artimieji. Velionė reiškėsi lietuviškoje spaudoje savo straipsniais ir novelėmis, ypač žurnale "Moteris". Domėjosi tapyba ir joje gana daug darbavosi. Svajojo apie grįžimą į Lietuvą, bet ta svajonė neišsipildė pasikeitus aplinkybėms. 1982 m. išleido pačios iliustruotą ir parašytą knygelę "Motinai ir tėvui".

Lietuviškai kalbančių vaikų stovykloje "Kretingoje" netoli Toronto jos dalyviai stebi savo paruoštą stovyklinę programą. Stovyklos administratorė – LINA KULIAVIENĖ, komendantas – MATAS STANEVIČIUS, kapelionas – kun. EDMUNDAS PUTRIMAS Nuotr. A. Kaknevičiaus

BUVUSIAM "GINTARO" VADOVUI

A†A

VYTAUTUI TURŪTAI

atsiskyrus su šiuo pasauliu, žmoną IRENĄ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučia –

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras", vadovai ir tėvų komitetas

A†A

VYTAUTUI TURŪTAI

mirus,

jo žmoną IRENĄ, dukterį, sūnus ir gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Marija Riaubienė ir Jonas Riauba

A†A

VYTAUTUI TURŪTAI

mirus,

žmoną IRENĄ ir visą šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Petras ir Gražina Stauskai
Petras ir Laima Butėnai

A†A

BRONIUI ŠOPIUI

mirus,

nuoširdžią užuojautą žmonai FEMAI, dukrom – LAIMAI, SIGITAI, VIDAI ir DANUTEI bei jų šeimoms reiškia –

Bubulių šeima

A†A

BRONIUI ŠOPIUI

mirus,

žmoną FEMĄ, dukras su šeimomis ir gimines Kanadoje, Amerikoje ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame –

Hamiltono pensininkų klubo dainos vieneto choristai ir vadovė

Netekus brangios mamytės ir močiutės

A†A

MARY ELEANOR HURST,

reiškiame nuoširdžią užuojautą klubo nariams – sūnui LARRY ir jo vaikams – TRINA ir JONATHAN bei visiems giminėms –

Toronto sporto klubas "Aušra"

A†A

MARY ELEANOR HURST

mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame sūnui LARRY, vaikaičiams – TRINA ir JONATHAN ir visiems kitiems giminėms bei artimiesiems –

Stepas, Žiba, Aras ir Alena Ignatavičiai

A†A

ADOLFUI VANAGUI

mirus,

žmoną JADVYGĄ su šeima, seseris – STASĘ PETERSONIENĘ, STEFĄ PETRAITIENĘ, BRONĘ AKELAITIENĘ ir ZITĄ KLEVINIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir jungiamės liūdesy –

Lidija Petersonienė
Vanda Šepetienė

A†A

VYTAUTUI TURŪTAI

atsiskyrus su šiuo pasauliu,

jo žmoną IRENĄ, sūnus – RAIMUNDĄ su žmona DELLA, PAULIŲ su žmona ANNE, dukrą VIDĄ su vyru FRANK bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

R. L. Andruliai *L. V. Dauginiai*
A. E. Bubuliai *R. R. Drešeriai*
E. R. Marcinkevičiai

MONTREALQUE

Rinkimai į XVI–ąją KLB krašto tarybą įvyks spalio 10 d. Rinkiminę komisiją Montrealyje sudaro: Joana Adamonytė, Silvija Staškevičienė ir Arūnas Staškevičius. Sutikimo kandidatuoti į krašto tarybą lapeliai gaunami "Lite", "Rūtos" klube ir pas KLB Montrealio apylinkės valdybos narius.

Daug jaunimo studijuoja ir vasaros pradžioje įsigyja diplomus. Sunku visus diplomantus surinkti. Bet yra žinoma, kad Lojolos gimnaziją baigė Andrius Vasiliauskas, Dainos Kerbelytės ir Česlovo Vasiliausko sūnus, ir Andrew Jonas Ramsay, Violetos Adomonytės ir Rod Ramsay sūnus. Be jų, ne taip seniai iš Lietuvos atvykusi Margarita Kastanauskaitė sėkmingai baigė seketorių kursus.

Kun. Janusz Lipski, penkerius metus gyvenęs ir nuoširdžiai dirbęs Aušros Vartų parapijoje, išsikėlė į Notre Dame de Lourdes prancūzų parapiją Verdune. Jis buvo gana gerai pramokęs lietuvių kalbą.

Aušros Vartų parapijos choras, minėdamas 45 veiklos metus, išleido giesmių ir dainų kasetes viename komplekte. Kaina $15. Galima įsigyti pas Antaną Mickų tel. 514 443–0772.

LK Mindaugo šaulių kuopa liepos 9 d. surengė gegužinę J.S. Rimeikių vasarvietėje, Rigaud Bay. 1 val. p.p. kun. Algis Baniulis, SJ, ten atnašavo Mišias ir po to vyko pabendravimas. **B.S.**

40 LITAS
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue De Seve, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 FAX: 766-1349

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 514 722-3545 FAX 514 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. *DONNA SVRAKA, A.I.B.*
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. **Res. 514 256-5355**
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ
Mes ir toliau su malonumu teiksime aukščiausios klasės patarnavimus bendruomenei. Todėl prašome naudotis mūsų bendrovės paslaugomis. Laukiame paskambinimo dėl siuntinių paėmimo iš jūsų namų.
Naujos kainos nuo š.m. balandžio 15 d. – $5.10 už kg plius $10 pristatymas.
VASAROS LAIKOTARPIU MES PRIIMAME SIUNTINIUS TIK VIENĄ TREČIADIENĮ PER MĖNESĮ.
Nuo š.m. gegužės 31 d. mes priimame siuntinius šiomis dienomis: **birželio 28, liepos 26, rugpjūčio 30 nuo 9 v.r. iki 6 v.v.**
Nuo rugsėjo 6 d. siuntiniai bus priimami įprasta tvarka kas savaitę.
MONTREALYJE 1450 DE SEVE LASALLE, QUE.
937-9898 Vytas Gruodis Jr.
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS

BALTIC CONSTRUCTION
Remontas ir nauja statyba gyvenamųjų namų, parduotuvių, restoranų, įstaigų ir vasarnamių
• staliaus darbai • vidaus sienų įdėjimas • dažymas • elektros įvedimai • vandentiekio sistemos įvedimas • stogai • įvairūs cemento darbai • kiemų sutvarkymas • prieplaukos • garažai • tvoros • židiniai • virtuvės, vonios remontas ir apdaila • rūsių įrengimas • šildymo ir vėsinimo sistemų įvedimas • plytelių įdėjimas • pataisymai ir pritaikymai pagal invalidų ir senelių poreikius • nuosavybių priežiūra. • **18 metų patirtis** • **Nemokamas įkainavimas** • **Speciali kaina rudens ir žiemos laikotarpiui. Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte.**

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 626-2099, fax (416) 626-4770 Toronte.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ "PUNIA"
Atliekame visus lauko ir vidaus remonto darbus: • sienų • vandentiekio • elektros • keramikos plytelių • stiklo blokų • langų • dažymo ir kt. Įrengiame rūsius • vonias • pirtis • lauko verandas • įvažiavimo keliukus (driveways) iš susikabinusių (interlocking) plytų. Dengiame stogus. Skambinti Alvydui tel. 905-848-9628, 416-609-5108 (pager).

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku. tel. 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas). Skambinti Algiui tel. 905 272-8323.

BANGA RENOVATIONS, namų remonto bei pataisymų bendrovė, atlieka įvairius staliaus, vidaus sienų (drywall), plytelių klojimo, dažymo darbus. Įrengia rūsius, vonios kambarius. Taiso smulkius vandentiekio bei elektros gedimus. Stato lauko verandas, tvoras. Garantuojamos prieinamos kainos ir darbo kokybė. Skambinti Robertui Melkiui, tel. 416 760-7181.

SOLD
COLDWELL BANKER
RESIDENTIAL REAL ESTATE
Expect the best.
DAIVA DALINDA,
BBA, Broker
Tel. 416 231-5000
FAX 416 233-2713
Amerikos didžiausia namų pardavimo įstaiga Kanadoje!
Islington-Kingsway Realty Inc.
Prezidentė, turinti 16 metų patyrimą, jums sąžiningai patarnaus.
Nemokamas namo įvertinimas.
2908 Bloor Street West, Etobicoke, Ont. M8X 1B6

MERRY'S carpet cleaning
MŪSŲ DARBU IR KAINA JŪS BŪSITE PATENKINTI
ŠEIMOS KAMBARYS IR VALGOMASIS $19.95 LAIKINA KAINA (IKI LIEPOS 15d.)
TORONTO (905) 427-8239 ETOBICOKE
MISSISSAUGA 1 800 617-4376 HAMILTON